



Jurek Schulz:

# Isten szövetségkötései Izraellel és a Gyülekezettel

Isten tettei a világtörténelem folyamán

**Messiási Bizonyságtétel  
Munkaközössége Izraelért  
-amzi-**

**Messiási Bizonyságtétel Munkaközössége Izraelért (amzi)**

Segíti a messiási zsidó és az arab-keresztény gyülekezeteket és intézményeket  
Támogatja a megbékélés szolgálatát, és a zsidó Messiásról szóló bizonyságtételeit Európában  
Informál a messiási mozgalomról és a Közel-Kelet helyzetéről

A hetente megjelenő ima- és információs e-mallunket megrendelheti (magyar, német, angol, orosz, francia és olasz nyelven)  
a [gebet@amzi.org](mailto:gebet@amzi.org) címen.

[www.amzi.org/html/magyar.html](http://www.amzi.org/html/magyar.html)

A [www.amzi.org/html/magyar.html](http://www.amzi.org/html/magyar.html) honlapon megtalálható a teljes kiadvány szövege. Más biblikus tanítások is olvashatók a Messiási Bizonyágtétel Munkaközössége Izraelért (amzi) honlapján, illetve megrendelhető a hetente megjelenő ima és információs email is a [gebet@amzi.org](mailto:gebet@amzi.org) címen, mely tájékoztat az Izraelben élő messiási zsidók, és arab keresztények helyzetéről, imakéréseiről, illetve a megjelenő kiadványokról.

Az írás eredeti címe: Die Bundesschlüsse Gottes mit Israel und der Gemeinde

A fordítás és annak közreadása a szerző hozzájárulásával történt.

copyright: Messiási Bizonyágtétel Munkaközössége Izraelért (amzi)

Kiadja a Messiási Bizonyágtétel Munkaközössége Izraelért szervezettel (amzival) együttműködve dr. Tóth Gergely.

Ezúton mondunk köszönetet minden testvérnek, akik imádságban, és anyagilag támogatták, és ezzel lehetővé tették a kiadvány megjelenését.

Fordította: dr. Tóth Gergely

**Kiadvánnyal kapcsolatban tájékoztatás (megrendelés) az alábbi emailcímen kérhető:**

[lehem777@gmail.com](mailto:lehem777@gmail.com)

## **ELSŐ RÉSZ: Az elveszett paradicsom**

### **I. Mózes 1-3 fejezetének központi témái: A tökéletes teremtés**

#### **A bűnbeesés következményei**

#### **Az alapvető ígéret**

1. Isten megteremtette az eget és a földet, a teremtés egésze végbement. A teremtés központjában az ember áll mint férfi és nő. Velük egy egészen bensőséges kapcsolata van Istennek.
2. Az ember megszegte az Isten által felállított rendet. E rendeletek azokat az élethez szükséges határokat vonták meg, amelyeket Isten a teremtményeinek adott. Isten akaratának semmibevétele miatt az ember azóta az Istennel való közvetlen közösségből kiszakadva él. Nemcsak Istentől távolodott el, hanem az emberek egymástól is eltávolodtak, és nem a környezetük szükségleteire figyelemmel élnek.  
Az ember többé nem paradicsomi harmóniában dolgozik, hanem az ő cselekedetei következményeinek terhét viselve.
3. Isten az Ő szeretetében óvintézkedéseket tett azért, hogy az emberrel a közösségét ismét helyre tudja állítani. Ugyanígy a világot is meg akarta újítani. Sőt, a helyreállító cselekedetek végén az ígéretét olyannyira teljesíti, hogy mindent újjáteremt.

#### **1.1 A tökéletes teremtés**

Isten az egész Univerzum alkotója. Ő teremtette a világot, és az embert. Ő „kreálta” az embert nemcsak mint testi, hanem mint papi és szellemi lényt is. Nekünk ezen keresztül Vele - az Örökkévaló Istennel – és egymással – az embertársainkkal - közösségben kellene lennünk, és meg kellene Őt értenünk. Egyidejűleg ehhez kötődik a felelősség, és a környezetünkről való gondoskodás. (I. Móz. 1, 26-31; 2, 7-9 + 15-25) Különös módon itt látható egy fokozás, amely mindazt jellemzi, amit Isten teremtett. „És látá Isten, hogy minden a mit teremtett vala, **ímé igen jó.**” Ez azt jelenti, hogy ez a „**jó**” egyáltalán nem fokozható.

#### **A. Az emberi élet értelme**

##### **„Élő lélekként” „Isten képére” teremve (I Móz. 1, 26-27; 2, 7)**

1. Mit jelent az, hogy az ember – tehát Ön és én! – Isten képére lett teremtve? Jelentős különbség áll fenn az Isten által teremtett állatok és az emberek között. Pontosán ebben az Isten képére teremtettségben rejlik az emberi létünk legmélyebb értelme.

2. Az Istennel való személyes kapcsolat kihatással van az emberek helyzetére és feladataira a teremtett világon. Gondolja végig azt, hogy milyen feladatokat ruházott Isten az emberekre. Milyen irányultsággal kellene ezeket a feladatokat elvégezni?

#### **B. Az isteni gondoskodás az őt követő embereknél érvényes (I. Móz. 2,8-9 + 15-25)**

Mi fémjelzi a paradicsomi ősállapotokat? Miben látható meg Isten tökéletes gondoskodása? Az elveszett Édenkert utáni vágyakozás, amelyet minden ember valamiképp magában hordoz, itt alapozódott meg.

## 1.2 Az elszakadás (A bűnbeesés)

Az I. Mózes 3,1-24 beszámol arról, hogy az ember hogyan szakadt el Istentől. E szakadás (a bűn) miatt szellemileg meghaltunk, és így képtelenné lettünk arra, hogy Istent ismerjük vagy, hogy a szellemi valóságot felismerjük. A bűn következménye az is, hogy mi emberként egymástól elidegenültünk. Nem értjük azt sem, hogy a környezetünkkel miként kellene bánnunk az Isteni értelemmel, tehát azt, hogy az élet körforgását ez miként szolgálja.

1. A bűn valódi problematikája az I. Mózes 3,1-24-ben egy egyébként erkölcsileg „közömbös” cselekedetben válik láthatóvá. Egy gyümölcs megevése nem bűn, és önmagában nem is vétség. Mit értsünk valójában „bűn” alatt? Mi az a tragikus történet ebben ember és Isten között, aminek a végzetes szakadáshoz kellett vezetnie?

a) Az embert Isten olyan magasra helyezte, hogy önállóan felelős teremtményként tekintett rá. Megbízást kapott, hogy minden teremtmény élete felett őrködjön, az ehhez szükséges Isteni rend fenntartásával. Mert csak az Isteni rend tette lehetővé az igaz és szabad életet, mert Isten Maga az élet szerzője és eredete. Így törte át az ember az alapvető határokat - az az ember, aki minden teremtmény és Isten között áll. Ennek szükségszerűen következményei lettek azért, hogy az Isteni életrend és az eredeti élet fenntartható maradjon, és ne uralkodjon el teljesen a rendtelenség. Az Isteni élet több, mint pusztán a kozmológiai, és a földi.

**2. A határok átlépésének (a bűnnek) következményei közvetlenek és drámaiak; és az emberi való és élet minden területét érintik. Hogyan lettek a kihatások személyesek, az emberek közti viszonyt befolyásoló, társadalmiak és globálisak?**

## 1.3 További fejlődés és ígéretek

A. Az I. Mózes 3,15-ben a bűnbeesés egy nagyon komolyan veendő következménye fogalmazódik meg. Az ember számára az élet telve lesz nehézséggel. Mostantól fogva ellenség. Mi jelent ez az emberi életre vonatkozóan a mai napig? De Isten adott már akkor egy reménysugarat az eljövendő megváltásra, és megváltáshoz vezető útra. Hogyan kell értenünk mindezt? Különös módon itt az asszony utódjára (magvára) találunk utalást, aki a Sátán uralmát végérvényesen megsemmisíti, előtte azonban személyesen szenvednie kell!

**Az I. Mózes 3,15-ből kiindulva fejlődik ki Isten egész üdvtörténetében az alapvető ígélet.**

**Mivel Ádám bízott az ígéletben, feleségének az Éva nevet adta, az ő hitének kifejezéséért. A halál közepén állva is ragaszkodik az élethez, mert Isten ígéletét adta a halál feletti győzelemre.**

B. Isten, aki szereti az embert, nem hagyott bennünket e kétségbeejtő helyzetünkben. Adott egy egészen egyedi utat arra, hogy miként győzzünk a bűneink felett, és egy nap e bűnök és minden következményük az egész világból ki lesznek törölve. Az I. Móz. 3,15-24-ben Isten rendreutasítja az embert, és mégis kegyelmes a bukott emberrel, mialatt az állatbőrökből készült ruhákkal a mezítelenségnek jelentőséget tulajdonít (3,21). Mit ismerhetünk fel Isten e cselekedetében? Miért nem volt elegendő az embernek a maga készítette védelem (3,7) ?

## IV. Az önálló ember

**Áttekintés: Az emberiség növekvő lázadása**

**I Móz 3.** – A bűnbeesés: nincs többé tökéletes közösség Isten és az ember, a férfi és a nő, és az emberiség és a természet között. Isten képe az emberben megromlott, eltorzult.

**I. Mózes 4.** – Gyilkosság: 1) Káin és Ábel  
2) Lamekh, a büszke gyilkos (4, 19-24)

**I. Mózes 5.** – A halál nemzetségtáblája: „és ő meghalt...”  
Énókh, aki „Istennel járt”, az egyetlen kivétel (5, 21-24)

**I. Mózes 6-8** – A romlottság elburjánzott a földön (6, 5.13.)  
Isten ítélete: az özönvíz  
Isten ígérete és szövetsége: a földet többé nem pusztítja el  
A szövetség jele: a szivárvány

**I. Mózes 9** – Noé – egy igaz ember / a családja áldott, de azonnal bűnbe esik:  
Részegség, illetlenség, tiszteletlenség

### **Kitérő: A szövetség Noéval**

Ábrahám és az ő leszármazottai elhívásával szövetségek egyedülálló története kezdődik egy meghatározott néppel. Ismerjük a népet. Izrael e nép. Milyen módon érthető a szövetség, amelyet Isten már sok évszázaddal korábban az istenfélő Noéval kötött?

I. Mózes. 9, 8-17-ben olvasunk erről a szövetségről. Mire irányul ez a szövetség? Mi ennek a jele?

### **Megbeszélésre, és egyéni átgondolásra:**

A Mózes 1-11. fejezete szerint az ember jó vagy rossz? Hogy néz ki a bibliai emberkép?  
Mi az emberek alapvető problémája a mai napig az Istent illetően?  
A modern ember az elveszett Édenkertet akarja önállóan ismét létrehozni. Milyen tendenciák és áramlatok ismerhetők fel a társadalmunkban? Mire van a társadalomnak jogosultsága, és honnan kezdve válik problematikus a tevékenysége?

**Ennek ellenére az emberiség továbbra is elszakadva él Istentől. A halál nemzetségtáblája tovább folytatódik és megteremti a maga világát. Mindig vannak egyesek, akik Istenre figyelnek, de ők mégiscsak léteznek, ezzel fenntartva egy folytonosságot Isten követésében.**

**I. Mózes. 10-11** – Az erőszak Nimródnál a politika eszközevé válik azért, hogy világbirodalmat hozhasson létre. Az egész világ lázadásban áll Isten ellen (A bábéli toronyépítés)

# „Isten szövetségkötései Izraellel”



## 1.4 A. Az Édenkertből való kiűzetés következményei (I. Móz. 4-11)

Az ember elszakadva él Istentől egy számára új valóságban. Felállítja a saját maga értékrendjét. Megtörténik az első testvérgyilkosság (I. Móz 4). Az ember nemcsak a saját embertársa ellen lázad fel, hanem az Isten ellen is fellázadna. Az erkölcstelen, semmiben sem mértéktartó élet mindennapossá válik.

Csak néhányan vannak, akik alárendelik magukat Istennek (példának okáért. Énoh és Noé családja). Ők meg is kapják Istennek gondoskodását és áldását.

Összességében véve Isten megbánja, hogy megteremtette a világot és az embert. Súlyos ítéletekkel (az özönvízzel és a bábéli toronyépítésnél a nyelvek összezavarásával) szeretné az embert belátásra és visszafordulásra bírni. Sajnos sikertelenül! Az ember nem enged a figyelmeztetésnek. Újra és újra a saját értékrendjét állítja fel, mely viszonylagossága miatt elveszik a földi életben, és újból és újból Isten ellen akar felállni.

*Átgondolásra: Az Istentől való elszakadás egyre jobban eluralkodó következményei begyűrűznek minden személyes kapcsolatba, családba, közösségekbe, és a népekbe (háború, éhség, katasztrófák, és szociális igazságtalanságok stb. I. Móz. 4-11)*

## B. Isten különleges útja és terve (I. Móz. 12, 1-3)

E helyzet kellős közepén hív Isten egy embert, akiknek nemzetsége által a helyreállítást meg akarja valósítani. Ő Ábrahám. Ez a szövetség a magjainak szól, akiket a későbbi

szövetségekben teremt meg Isten. E szövetségek kötések mindig ismételt megerősítései az Ábrahámmal való szövetségnek. Ő lesz a birtokosa Isten alapvető ígéreteinek:

Ha az alapvető Igehelyeket (I. Móz 12,1-3; 6-7; I. Móz 13,14-17; I. Móz. 15,1-21; I. Móz. 17, 1-14; I. Móz. 22, 15-18) összefoglaljuk, akkor a következőkre jutunk:

1. Ábrahám neve nagyváros lesz
2. Nagy néppé lesz
3. Olyan nagy áldássá válik, hogy benne áldatik meg a föld minden nemzetsége
4. Személy szerint neki és magjainak adatott örökre Izrael országa (Kánaán, Palesztina), mint terület
5. Az ő utódai olyan sokan lesznek, mint a föld pora
6. Aki őt áldja, áldott lesz. Aki őt átkozza, átkozottá válik.
7. Sok nemzetnek lesz atyja
8. Királyok származnak tőle
9. A szövetség vele egy örök és állandó szövetség lesz
10. Izrael földje örök birtoka lesz
11. Isten neki és leszármazottainak Istene lesz
12. Az ő utódai be fogják venni az ellenség kapuit
13. Az ő magvaiban áldatik meg a föld minden népe

Foglaljuk össze Isten ígéreteit:

- a. **A személyes ígéret:** Ábrahám sok nép atyja lesz, belőle királyok származnak, és a neve nagyváros lesz stb.
- b. **Ábrahám „magjainak” szóló ígéret:** Az ő leszármazottai nagy néppé lesznek (I. Móz. 12,2), egy megszámlálhatatlan nemzettel. (I. Móz. 13, 16; 15,5); E népnek ígértetett, hogy örökre a föld birtokosa lesz, (I. Móz. 17,78)
- c. **A nemzeteknek szóló ígéret:** Az ábrahámi szövetség áldásának részeseivé válnak, I. Móz. 12,3: A föld minden nemzetsége áldást nyer.

Három lépésben bontakozik ki Isten üdvterve:

- a. Ábrahám leszármazottai megszámlálhatatlanok lesznek
- b. Ábrahám népének (Izraelnek) megáldása az ígért földjén (12, 1-2)
- c. Ábrahám népén keresztül az egész világ megáldása; ez azt jelenti: az eredeti tökéletes állapotába állít vissza minden dolgot (I. Móz. 1-2, vedd össze az 12, 3-mal)

Ez Isten célja a világtörténelemben, és az emberiség történelmében. Hogy hogyan valósul meg Isten e terve a történelemben, és hogy hogyan fog még megvalósulni, ez a témája az egész Bibliának, és ennek a tananyagának.

## **MÁSODIK RÉSZ: „Meg akarlak áldani téged.” - Isten szövetségkötése Ábrahámval**

Isten ragadta meg a kezdeményezést. Amikor Isten kiválasztott magának egy embert, hogy az üdvtervét vele valósítsa meg. Az, hogy Isten választása Ábrahámra esett, kizárólag kegyelem volt. Ezen az emberen keresztül, általa és leszármazottai által akarja Isten elhozni a világba az Ő áldását. Ábrahám elhívásának célja: hogy minden nép áldottá váljon. Ábrahámval és az ő utódainak ebben „közvetítő szerepük” van.

### **2.1 Ábrahám elhívása mind fordulópont (I. Móz. 12, 1-3)**

**A. I. Móz. 12, 1 – Ábrahámot nem éppen fiatal korában (vö. 12,4) hívta ki Isten: „Hagyj el mindent...”** Egyébiránt Ő a Káldeában lévő Urból jött ki, a két folyó országából, ahol ma Irán és Irak határa húzódik, és ahol Nimród alatt már felépült az első világbirodalom. (I. Móz. 10, 8-12; 1. Móz. 11, 27-31)

Neki újat kellett kezdenie. Isten a hit egy kivételes útját kezdte meg vele.

**B. I. Móz. 12, 2-3 – Ábrahámval utódok sokasága lett megígérve. Amikor Ábrahám útnak indult, 75 éves volt, és Sára 65 éves, meddő és addig gyermektelen.**

Egy felfoghatatlan ígélet, hogy Ábrahámvaltól egy hatalmas nép származik majd. A csoda megtörtént, az ígélet fia Izsák megérkezett, amikor Ábrahám 100 éves volt, és Sára 90 éves.

**C. I. Móz. 12, 2-3 – Ábrahám az isteni áldás hordozója lesz. Mit foglal magába a neki ígért áldás? Kire irányul az áldás?**

**Vegyük figyelembe Ábrahám ígéleténél Pálnak a Gal. 3, 16-18-ban írt fejtegetéseit is. Nagy jelentősége van annak, hogy „az ígélet Fiából” származik a Messiás, mint Ábrahámvalnak AZ Utódja (I. Móz. 22, 18)**

### **2.2 A szövetség Ábrahámval, és a szövetség jelei (I. Móz., 15, 1-21)**

Bevezetés: A „szövetség” – „szövetségek” ószövetségi fogalmához

A héber „berit” kifejezés jelenti a szövetség szót, mely az Ószövetségben 286-szor fordul elő. A szövetség nem szó szerinti fordítása a „berit” szónak, hanem inkább körülírása. Az ember mondhatna helyette „szerződést”, „megegyezést” vagy „megállapodást” is. A szövetségek a népek közti és az emberek közti mindennapi életet szabályozták (úgy, ahogy ma is.) A szövetség eredménye egy békés és rendezett együttélés kellett, hogy legyen ott, ahol mindenki tartotta magát a megállapodáshoz. A szövetséget Isten (vagy istenség) előtt esküvel kötötték, és Istent tanúként hívták mindehhez. Ezért számított a szövetség szentnek. A szövetség megszegése így Isten elleni véték is volt, és Isten haragját vonta maga után. (vesd össze I. Móz. 31, 50. 53.; Ámós 1,9)

Itt Isten maga lép fel szövetséges félként. Ő maga megy bele az emberrel való kapcsolatba. A próféták Isten Izraellel kötött szövetségét egyre inkább kegyelmi szövetségként értették, mert habár Izrael a szövetségben felvállalt kötelezettségeihez nem tartotta magát, Isten megtartotta szövetséget. Ebben jól láthatóan megmutatkozik, hogy az ember nem egyenértékű és alkalmas szövetséges fél Isten számára. De Isten mégis szövetséget ígért neki, és tartotta magát ehhez, így világosan megmutatkozik, hogy Isten szövetsége a kegyelem, az irgalom és a hűség jegyeit viseli - és hogy Isten éppen Izraelnek és az embereknek szeretné ezt tudtára adni.



## **A. A szövetségkötés végbemenetele (I. Móz. 15, 9-17) -- Isten garanciája**

1. Ábrahám idejében különböző formái voltak a szövetségkötésnek és annak, hogy azt jogilag mindkét fél számára kötelezővé tegyék. Háromféle szövetséget találunk a Bibliában. Mindhárom formát kötelező erejüként láthatjuk. E három típus számított a három legfontosabb formának.
  - a. saruval (vö. Ruth 4,7) – ez a jel feloldható volt
  - b. sóval (vö. IV. Móz. 18,19; II. Krón. 13,5) – kevésbé könnyen volt felbontható
  - c. szétvágott állattal, illetve vérrel (vö. I. Móz 15, 9-11 + 17-18; II. Móz. 24, 5-8; Jer. 34, 12-20) – abszolút felbonthatatlan: az állat újra nem volt összeilleszthető
2. Isten az Ábrahámmal való szövetség megkötésénél a szétdarabolt állatok jogi formáját választotta. Ez a szövetség „szétvágását” jelentette (I.Móz. 15,17) – vesd össze Jer. 34, 18-19: ez a technika 1500 évvel Ábrám után is használatban volt. Azt jelentette: „Történjen velem ugyanez, ha az eskümet és a fogadalmamat meg nem tartom.”
  - a. A szövetségkötésnél a két egyenjogú féllel történt: mindkét szerződő fél keresztül ment a kettévágott állat darabjai között.
  - b. Itt csak Isten ment keresztül, jelképes „tárgyak” között (vesd össze II. Móz 13, 21)  
Ebből következik: Csak Isten kötelezte el magát; a szövetség egyoldalú és Ábrahám számára nincsenek feltételei. Az I. Móz. 12. fejezetében tett ígéret itt egy esküvel erősített meg (vesd össze Zsid. 6,17)  
Figyelemre méltó: Isten alkalmazkodik Ábrahám korához és kultúrájához. Ez olyan, mintha ma közjegyzői hitelesítés végett közjegyzőhöz mennénk.

## **C. A szövetséggel megígért ország határai (I. Móz. 15, 18-21)**

Isten ígért Ábrahámnak és utódainak egy pontosan meghatározott országterületet. Az ország határai két különböző módon írtak le:

1. topográfiai<sup>1</sup>: az Eufrátesztől „Egyiptom patakáig” (valószínűleg a Wadi El Arischig) (vö. IV. Móz. 34, 1-12)
2. demográfiai: azok a népek, amelyeket ki kell űznie. A népek feletti ítélet oka a bálványimádásuk volt. V. Móz. 1,30; V. Móz. 20, 16-18; 31,3; Józs. 1, 2-6; Józs. 10,14

---

<sup>1</sup> Ez helységek és területi adatok rögzítését jelenti

## **2.3 A szövetség jelei (I. Móz. 17, 1-27)**

### **A. A szövetség tartalmi összefoglalása (I. Móz. 17, 1-8)**

Az Ábrahámmal kötött jogszerű szövetség után Isten ad még egy maradandó és látható jelet, ami a szövetségre emlékeztet. Ezzel további tartalmi jegyeket juttat kifejezésre. Milyen vonatkozások ismertek már és melyek újak?

### **B. A szövetség jele: A körülmetélkedés (I. Móz. 17, 9-11)**

A szövetség jele leíratott. Mihez szükséges egyáltalán a jel? Ez a jele az Istennel való közösségnek.

### **C. A szövetséges fél (I. Móz. 17, 12-22)**

1. Mindenki, aki körülmetélkedett, a szövetséghez tartozik, és Isten szövetségese? E Szentírásrészlet szerint világosan behatárolható a szövetségeselek csoportja. Ki tartozik ide? Melyik népcsoportra értendő mindez?

2. A I. Móz. 17, 23-27 szerint Ábrahám fia Izmaél az első, aki Isten rendelkezése alapján körül lett metélve. Mi történt vele és az ő leszármazottaival? Miért nem tartozik Ábrahám fiaként és körülmetéltként a szövetséghez? (vö. Gal. 4, 21-31)

3. Mi volt a célja egyáltalán Istennek a szövetség népével? Egy elitet akart kiképezni?

## **2.4 A szövetség továbbadása**

### **A. A szövetség vonala**

Isten a szövetséggel kijelölt egy egészen egyedi vérvonalat. Az Ábrahámtól való vér szerinti származással és a körülmetélkedéssel nem egy rituális automatizmust akart létrehozni, hanem azt határozta meg ezzel, hogy milyen vonalon történjék a szövetség továbbadása.

Ez azt jelenti, hogy a tulajdonképpeni szövetséges felek vérvonalát ezzel határozta meg, és a szövetségének népét is megjelölte. Nem egyszerűen Ábrahám minden leszármazottja, és nem egyszerűen minden körülmetélt tartozott a szövetség vonalához és Isten szövetségese népéhez.

I. Móz. 22, 18-ban, melyet Pál a Gal 3,16-ban is felhoz, megmutatkozik Isten mélyreható szándéka és célja a szövetséggel. Mi lenne ez a cél? A Messiás jövetele.

### **B. A szövetséggel Izsákkal (I. Móz. 17, 19-21; 21,12; 26;3-4)**

\*\* Nem Izmaellel (aki Ábrahám elsőszülött fia és Isten rendelkezése szerint elsőként körülmetélt) (Izmael ösatya az arab népeknek, az iszlám népek belőle nőttek ki)

\*\* Nem a Keturától származó utódokkal

Izmaellel csak az arab népek, Izsákkal csak a zsidó nép hozható kapcsolatba? Pál még egy másik teológiai vonalat említ a Gal 4, 21-31-ban és a Róm 9,6-8-ban.

Mit jelent ez ma az arab és a zsidó nép kapcsolatában? Izrael az ígért népe. Izmael vér szerinti utódként külön ígéretet kapott, ami különbözik Izraelétől. Ez egy öt részből álló prófécia: I. Móz. 16,12; 21,13.17

Izsák az „ígért gyermekeként”, az áldás hordozójaként az, akiből származik a Messiás.

### **C. A szövetséggel Jákóbbal (I. Móz. 28, 13-15; 35, 9-12; Mal. 1, 2-5)**

Nem Ézsauval (Edom, vö. Ez. 35-36), habár ő öregebb volt, és jogosult volt az öröklésre.

Izsák és Jákób vérvonalán jött létre a nép, amelynek a földről szóló ígért adatott, és amelyről Isten így beszél: Kedvesek számomra.

Mivel egy nép kapta az „Izrael” nevet, (Isten viaskodik és harcol érted) világossá válik, hogy a szövetségi ígéret csak ezen a népen keresztül valósul meg.

#### **D. A szövetségekötés az egész néppel – Izraellel (II. Móz. 6, 2-8)**

**Most nem csak egy fiú lesz kiválasztva – az ígéret és a szövetség Jákób (Izrael) minden leszármazottjára kiterjed. (Később következik még egy újabb szövetségekötés, a Tóra szövetségével, mely Izrael egész népének szól.)**

**Itt figyelhető meg, hogy Isten miként erősíti meg a választását: A kezét esküre emeli, és azt mondja: elfogadlak benneteket népemként.**

#### **2.5 Az Ábrahám szövetsége az Újszövetségben**

Ábrahám szövetsége a jogalapja Isten személyes cselekedeteinek, melyek az emberiség megváltásáig visznek el. Éppen ezért őt az Újszövetség is említi. Hogyan tekinthetünk rá az Újszövetség bizonyosága tükrében? Milyen súlypontok ismerhetők itt fel?

A Cselekedetek könyvének 3,25-26 szerint - Isten egy Messiást küldött számukra, az ő megáldásukra, mert nekik kell a földön áldássá válniuk.

A Róm. 4,1-12 szerint – Ábrahám hite tulajdonított neki igazságul akkor, amikor még körülmetéletlen volt. Ezen keresztül lett „minden hívő atyja” - körülmetélteké és körülmetéletlen hívőké, akik az Istenben való megigazulásukat a hitük által szerezték meg és nem érdem szerint.

A Róm. 9, 1-8 szerint – Izrael Isten ígéretéből állt elő, és hozzá tartozik a szövetség, és az ígéret, amely Krisztusban a csúcspontját érte el. Hiszen Ő Isten mindenek felett.

Az Efezusi levél 2,12 és 3,6 szerint - A nemzetek Krisztuson keresztül az Izraelnek adott ígéret társörökösei.

A Zsidóhoz írt levél 11, 8-10 szerint – Ábrahám, Izsák, Jákób hit által váltak Isten ígéreteinek örököseivé.

#### **2.6 Összefoglalás és továbblépés**

- A. Isten szövetsége Ábrahámmal egy feltételek nélküli szövetség – (I. Móz. 15.) – Isten egyoldalúan kötötte meg. Ennélfogva Izrael nemzetként (és egyénként) semmit sem tehet azért, hogy a megígért beteljesedés végérvényesen elcsökevényesedjen vagy teljesen megakadjon.**
- B. A szövetség a kapcsolat szövetsége – nem rítusoké – (I. Móz. 17.)**  
Az áldás kulcsa Izrael számára az Istennel való szellemi kapcsolatában rejlik. A tökéletes kapcsolat része az ígéretnek.
- C. Az ígéret és a hit szövetsége – nem a törvényeké (körülmetélkedés)**
- D. Egy nemzettel kötött szövetség – örökre megkötött szövetség Izrael népével mint nemzettel.**

#### **Figyelmeztetés a szövetség hamis értelmezésének veszélyére**

Isten prófétái (pl. Illés, Elizeus, Ésaías, Jeremiás, Ezékiel, Hózeás, Ámos, Bemérintő János, Jézus) újra és újra kritikával illették a hamis és önelégült Izraelt, amely a szövetség megkötése miatt tudta magát biztonságban. Hangsúlyozták, hogy a kiválasztás mindig az Istennel szembeni felelősséget is jelenti. Példák.: Hózeás 1,9; Ez. 33, 24-29; Mt. 3,9; Jn. 8,39 Ezért az

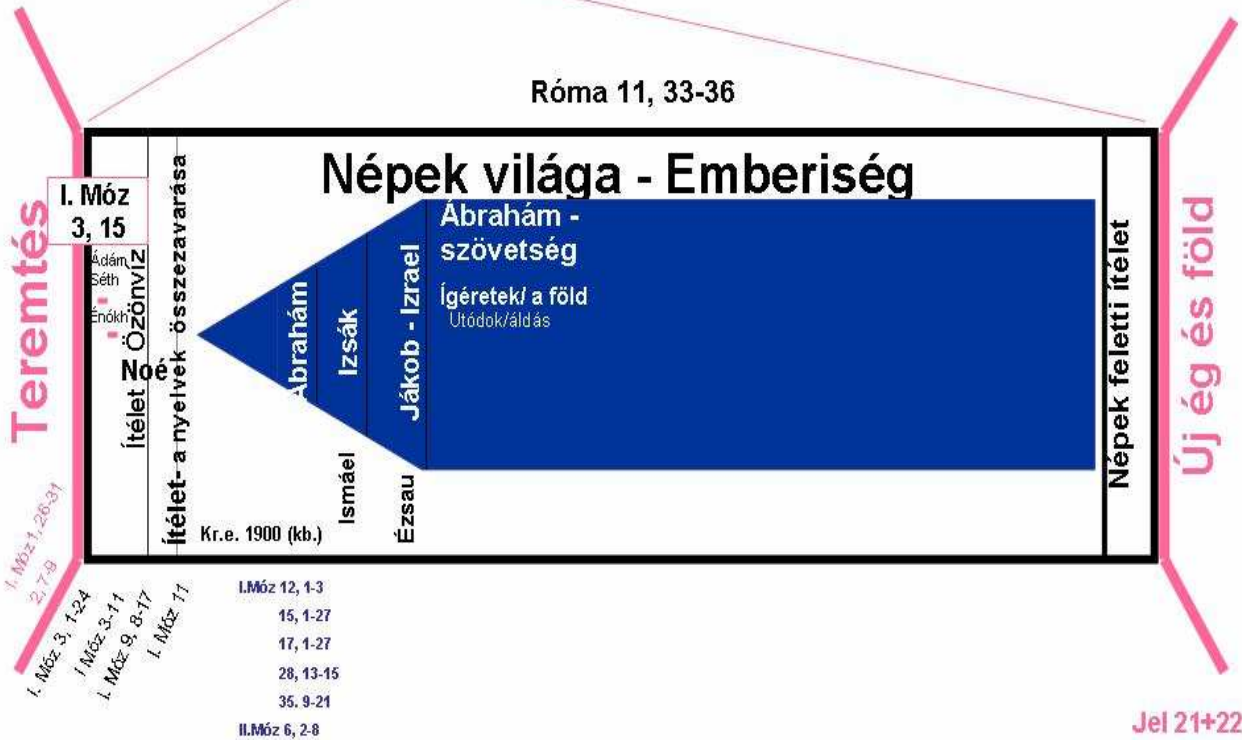
ítélet a bálványimádás miatt újra és újra lesújtott. De az örökre megkötött szövetség ígérete fennmaradt.

(Az Újszövetségben egyértelművé válik, hogy a Messiás felismerése és az Ő szeretete egy Istennel megújult kapcsolatban jut kifejezésre.)

## „Isten szövetségekötései Izraellel”

Ószövetség (Tanach)

Róma 11, 33-36



## HARMADIK RÉSZ: „Hallgassatok rám” – A Tóra szövetsége – egy szövetség feltételekkel

Időközben Ábrahám – Izsák (nem Izmael) – Jákob (nem Ézsau) családjának ágából egy nagy nép nőtt ki. Ezzel elkezdődik Isten szövetsége történetének következő fejezete az ember megváltásáért. Az ígéret vonala többé már nem csupán egy leszármazón keresztül halad tovább, hanem Jákob összes fiain – kiterjed az egész népre, amely Jákob vérvonalán jött létre. Itt kezdődik meg a szövetség népének története. És itt egy további szövetségkötéssel Isten ismét egy határvonalat húz. Ezzel az egész nép számára - mint a szövetség népe számára ad zsinórmértéket.

### 3.1 A szövetség alapja, és célja (II. Móz. 19, 3-6)

#### A. Az Istentől származó javak teremtik meg a parancsolatok alapját (II. Móz. 19,3-4)

„... megszabadítottak, és Hozzám vonzottak...” (vö. III. Móz. 26, 13)

#### B. Isten elvárásai (II. Móz. 19, 5a)

- „akkor, ha ... él az én szövetségem”

- a szövetség tartalmát a II. Móz. 19-23. fejt ki

- a szövetség megkötése a II. Móz. 24. szerint zajlott le.

Engedelmesség a kinyilatkoztatott isteni akarattal szemben (összességében véve az egész Tórának = Mózes öt könyvének)

#### C. Isten ígéretei (II. Móz. 19, 5b-6)

1. Egy nép tulajdonba vétele – habár az egész föld Istené, Izrael Istennek egy különleges tulajdona

→ Áldás Izrael számára (vö. II. Móz. 6,7; 34,9)

2. Egy papi nép – Isten tanítójaként és küldötteként - először saját magát kellett tanítania (vö. V. Móz 33, 10; Mal 2,6); majd az egész világot az egy igaz Isten felismerésére vezetni.

→ Áldás Izrael által (vö. I. Móz. 12, 2c+3)

3. Egy szent nép – „elválasztva” (kiszakasztva) Istennek. A népek maradékától a törvény által különböztetik meg.

→ Kapcsolat a világhoz: Elkülönítettség (vö. V. Móz 26, 16-19)

**D. Összefoglalva: Isten szándéka az, hogy Izraelt egy megigazult eszközzé tegye, hogy áldani tudjon, és Izrael által az egész világot meg tudja áldani.**

### 3.2 A szövetség ígéretei (áldásai) (III. Móz. 26, 3-13 és V. Móz. 28, 1-14)

„A nép – Izrael áldott lesz földjén.”

#### 1. Anyagi áldás (26,4-10) – „akkor...”

\*\* Gazdagság és béke az országban

9. vers – „termékenyvé tenni és megszorítani” = a szövetség áldásai (vö. a I. Mózes könyvének egészével).

„a szövetség fenntartása” = a szövetség teljesítésével

#### 2. Szellemi áldás (26, 11-12)

Isten jelenvalósága a nép között akar lakni, ezért van szükség arra, hogy Izrael egész nemzetként megigazuljon. (vö. Zak. 2,10-12; II. Móz 33, 2-5). Ez egyedülálló kapcsolat Isten és Izrael között. (vö. I. Móz. 17,7-8)

### 3.3 A szövetség átkai – a szövetségszegés büntetése

(III. Móz. 26, 14-39 és V. Móz. 28, 15-68 és V. Móz. 29, 22-29)

#### A. A büntetés lépcsői – „ha nem leszel engedelmes...”

1. III. Móz. 26,14-17 – vereség és leigázás az ellenségek által

2. III. Móz. 26,18-20 – kudarc a mezőgazdaságban (a csapadék hiánya, rossz talaj)
3. III. Móz. 26,21-22 – vadállatok támadnak meg embereket és állatokat, a népesség száma megfogyatkozik
4. III. Móz. 26,23-26 – járványok, éhség
5. III. Móz. 26,27-39 – a. 27-32 – az ország elsivatagosodása, kannibalizmus  
b. 32-35 – száműzetés, és üldöztetés  
c. 36-37 -- a maradék elnyomatása állandó félelmek közepette  
d. 38-39 – a száműzöttek ellenséges országban halnak meg

### **3.4 A büntetések célja (III. Móz. 26,14.18.21.23.27; vö. Bir. 2,13-19)**

\*\* Az engedetlenség bűnében lévő nép akaratának megtörése, és a népet nemzetként visszafordulásra bírni (Istenhez fordulásra igazi odaszánással)

### **A büntetés következményei (III. Móz. 26,40-45 és V. Móz. 4, 25-31)**

1. A nép visszafordulása (26, 40-41) – „ha” – két dolog bekövetkezik:
  - a. „beismerés” = megvallása annak, hogy bűneik váltották ki a büntetést
  - b. „a szív megalázása” = Isten akaratának alávetik magukat  
(„a vétkek megfizetése” = valódi engedelmesség, nem beletörődés)
2. Áldás a népnek (26,42) – „megemlékezni a szövetségről” azért, hogy a megállapodást be tudják tölteni (vö. II. Móz. 6, 5-8) = Ábrahám szövetsége
3. A nép megtartása (26,43-45)
  - a. „megemlékezik az országról” (42 vers; vö. 34-35; II. Krón 36, 21)
  - b. „megemlékezik a szövetségről” (vö. 42.44.) – ezért nincs elvettetés, csak ítélet, nincs a nép eltörlése, „de” garantáltan az áldás lesz a végkifejlet

A Tóra-szövetség funkcióit három pontban rögzíthetjük:

A szövetség egy tükör: ez azt jelenti, hogy ez védi és őrzi meg a népet Isten számára

A szövetség egy tükör: azt jelenti, hogy világosságra hozza a bűnöket, és hív a megszentelődésre

A szövetség egy zár: azt jelenti, hogy megakadályozza Izrael felbomlását népként



biztosított, Isten nem kötelezett arra, hogy minden nap áldjon, ha a hívők Vele szembeni lázadásban vannak. Valójában Isten megtisztító ítélete szükséges azért, hogy az igazi odaszánás ismét helyreálljon, amelyre tekintve Isten valóban tud áldani.

(vö. Ézsaiás 1,5-8 és I Kor. 5,1-5; 11,27-32 és II. Kor 7,8-9 és Zsid. 12, 7-11)

## A Tóra-szövetség – szövetség feltételek nélkül

### 3.7 A rettenetes ítélet el fog jönni

III. Móz. 26 egy feltételezésről beszél; a szöveg csak abból a lehetőségből indul ki, hogy Izrael vétkezik<sup>2</sup>. A következőkben vizsgált Szentírásrészletek ezzel szemben abból indulnak ki, hogy ez egy elháríthatatlan esemény.

#### A. V. Móz. 4, 25-28

##### 1. A bűn kikerülhetetlen (4,25)

A „ha” itt nem feltételesen (feltételként) érthető (mint a III. Móz. 26-ban); Izrael elesése itt biztos eljövendő eseményként van megprófétálva. (vö. 4,28)

##### 2. Az ítélet kikerülhetetlen (4,26-28)

Mivel az elesés elháríthatatlanul be fog következni, az ítélet is megvalósul majd.

#### B. V. Móz. 29,21-28

##### 1. Az ítélet kikerülhetetlen (29,21-24)

21. vers – „a következő nemzedék... ha látni fogja a csapásokat”

24. vers – „a nemzetek mind azt mondják majd”

##### 2. Az ítélet alapja (29,25-26)

Az engedelmesség általi igazi odaszánás megtagadása, az, hogy Isten kinyilatkoztatott akaratával szemben ellenállást mutatnak (ebben az esetben a Tóra szövetséggel szemben, II. Móz. 19,5)

##### 3. Az ítélet lényege (29,27-28)

27. vers – „az összes átkot..., amelyek e könyvben” (ez azt jelenti, hogy V. Móz. 28,15-68; vö. III. Móz. 26.)

28. vers – Az ítélet csúcspontja (vö. V. Móz. 4,26-28)

##### 4. Tanítás a nép számára (29,29)

Hűséggel engedelmeskedni Isten kinyilatkoztatott akaratával szemben, ez minden.

Az Isten iránti szeretet a Tóra lényege (V. Móz. 6,5; Mt. 22,36-40) és ez magában foglalja az igazi odaszánást, amely a szövetségi hűségben lesz láthatóvá.

#### C. V. Móz. 30,1

„Ha mindezek az Igék rád jönnek” – ez egy prófécia, nem csak fenyegetés.

### Átgondolásra:

Isten ítélete nem csupán büntetés. Ez időnként egyértelműen annak az eszköze, hogy a hűtlen felet a szerződésben vállalt hűség állapotába visszavezesse. A szövetség Isten hűségén alapul, amely a hűtlen embert ítéletében és kegyelemben tartja meg.

Az ítélet tehát egy „eszköz” arra, hogy ezzel a szövetség fenntartható maradjon, és ne kelljen felbontani.

(Ennek ellentéte az iszlám. Az iszlámban az ember gyenge élőlényként teremtett meg és Isten (Allah) irgalmas. Mit kellene az embernek tennie? Isten az oka annak, hogy az ember olyan, amilyen. Isten tudja ezt, és ő irgalmas.)

<sup>2</sup> „Ha ti..., akkor...”



### 3.8 A nép lehetséges visszatérése ténylegesen meg fog történni

#### A. V. Móz. 4,29-31

##### 1. Miért fog Izrael visszatérni (vö. III. Móz 26,23; Dán. 7,25; 12,7)

Isten ítélete következményeként: „onnan” = a száműzetés és a szenvedés országából; „szükségben”; „mindezek a dolgok elvégeztetnek”.

##### 2. Mikor fog Izrael visszatérni

###### a. A „nyomorúság” (vö. Jer 30, 5-11)

A nyomorúság erős kifejezés Isten eljövendő és végérvényes ítéletére Izrael felett, amelynek következtében az egész nép visszafordul. A Jeremiás 30-ban: „a háborúság ideje Jákóbon”; a Dán. 12,1-ben: „a nyomorúság ideje”. Dániel és Mózes ötödik könyvében e héber szót a Septuaginta<sup>3</sup> görögül a „thlipsis” kifejezéssel adja vissza, az újtestamentumi kifejezés e szóra a nyomorúság/háborúság/szorongattatás.

###### b. Az „utolsó napok” (vö. Hózséás 3,4-5)

E mondat magyarázza, hogy melyik „háborúságot” kell érteni alatta – nem valamilyen nehéz időszakra, hanem az utolsó és végérvényes ítéletre kell gondolnunk az utolsó napokban  
(=nyomorúság); vö. Zak. 12-14.

##### 3. Hogyan fog visszatérni

###### a. Izrael része

Izrael „teljes szíveddel és egész lelkeddel keresd az Urat” (V. Móz 4,29). A bensőddel, és külső tetteiddel (odaszánással, és engedelmisséggel) Hozzá fordulj.(30. vers)

###### b. Isten része (31. vers)

„Mert” – Izrael visszatérésének alapja, hogy Isten kötelezte magát arra, hogy az Ábrahám-szövetséget betölti (amely feltétel nélkül áll fenn). Isten irgalma és a szövetség iránti hűsége elvisz odáig, hogy Izrael végül visszatér az ítéleten keresztül és betölti a Szent Szellem. (vö. alul „az Újszövetség” fejezetben, ugyanígy a Zak. 12,10).

#### B. V. Móz. 30,1-2

##### 1. A visszatérés lényege

- „visszatérés” = egy belső odafordulás Istenhez igazi odaszánással. Itt a visszatérés jelentősége körülbelül a „megtérésnek” felel meg. Mindkettő alatt, a bűnök elhagyása, és az Istenhez történő odafordulás alatt is ezt érthetjük.
- „engedelmeskedni” – Engedelmisség a győzelem és bizonyíték az igazi bűnbánatra vagy a „visszafordulásra”. Ez azt jelenti a Mózes hallgatók számára, hogy konkrétan engedelmeskedni kell a Tórának – amely Isten kinyilatkoztatott akarataként a történelem e szakaszában jelenik meg („minden, amit ma nektek felajánlok”).
- „teljes szívvel és egész lélekkel” (II. Móz. 32. az aranyborjú; vö. V. Móz. 5,27-29-el is) – jelenti az igazi és teljes odaadást, ellentétben a II. Móz. 24,3-7 felszínes ígéreteivel, amelyek még mindig nincsenek beváltva.

##### 2. A visszatérés mérete

„te és a te gyermekeid” (2. vers) – ez azt jelenti, hogy az egész nép (amelyhez Mózes fordult) és minden egyes személy közülük = egy univerzális visszafordulás Izraelen belül.

<sup>3</sup>

A Septuaginta a héber Biblia (Ószövetség) görög fordítása, Kr. e. 200 körüli időkből származik.

### 3.9 A megígért áldások el fognak jönni (V. Móz. 30,3-10)

#### A. Az „ajtó” az áldáshoz: Izrael visszatérése („akkor”)

Az áldás Izrael népének nemzeti visszatérésére adott válaszként következik be a nyomorúság ítélete után. A nép visszatérése az „ajtó” az áldáshoz.

#### B. Az áldások leírása

1. „A te sorsod jóra fordul” (*nem*: „a te fogságod jóra fordul”). Ez egy erős kifejezés a nemzeti megbocsátásra, a megbocsátásra, amelyet Izrael egész népként megtapasztal.”
2. Visszatérés a földre (30,3-5a)
3. A lakosság megsokasodása (30,5b)
4. Átalakulás és megtisztulás (30,6-8) – Isten átformálása Izraelt képessé teszi arra, hogy a Tóra törvényeit tökéletesen betöltsse: Istent tökéletes odaadással szeretni és az Ő kinyilatkoztatott akaratát tökéletesen végrehajtani.
5. Áldás következményeként a föld termékeny (30,9)

#### C. Az önelégültség veszélye (30,10)

Mózes üzenete az ötödik könyve korának nemzedékéhez<sup>4</sup> ugyanaz, mint az összes próféta üzenete: „Ne várjatok, már ma térjete meg – hogy elkerüljétek az ítéletet.” (vö. Péter prédikációja a Csel 3-ban)

### 3.10 Összefoglalás

#### A. Miből áll Tóra-szövetség központi feltétele?

→ Mit kell Izraelnek tennie, hogy beteljesítse a szövetséget?

#### B. Hogyan biztosítottak a betöltés feltételei?

→ Milyen intézkedésekkel jut el Isten a céljához?

#### C. Mikor lesz betöltve Ábrahám-szövetsége?

#### D. Milyen szemlélettel kellene viseltetniük a hívőknek „az utolsó napokra” tekintettel?

→ Saját maguk vonatkozásában

→ Izrael vonatkozásában

#### E. Hogy gyorsítható fel a Királyság eljövedele?

→ Az emberek befolyással lehetnek erre?

<sup>4</sup>

A Mózes ötödik könyvének nemzedéke a sivatagban felnőtt nemzedék volt.

## **NEGYEDIK RÉSZ: „Az örök uralom”**

### **- A Dávid-szövetség és a Messiás feladatai**

Megkülönböztetjük a következőkben Messiási próféciaikat a Messiásról szóló ígéretektől. Ezek a próféciaik nem kifejezetten a Messiásra irányítják a figyelmet. Vannak nagyon korai, rejtélyesnek is tűnő próféciaik, ezzel szemben a dávidi szövetségben a Messiásról szóló ígélet világosan a Messiás személyéről szól.

#### **4.1 A Messiási-próféciaik**

**A. I. Móz. 3,15**

**B. I. Móz. 49,10-12**

#### **4.2 A Messiási ígérek (vö. 89. zsolt.; 132. zsolt.; Jer. 33,21)**

**A. A Dávid-szövetség bevezetése: II. Sám 7,10-16**

Sámuel II. könyvének súlypontja

a. Az üzenet: 7,10-11

b. A középpontban: Dávid (7, 11-13)

(1) Az utód

(2) A királyság

(3) A ház

(4) A trón

c. Az Istennel való kapcsolat: 7,14-15 (vö I.Kir 11,9-13 Salamon megbüntetése)

d. Összefoglalás: 7,16 (vö. 89,4-5; 25-38 zsolt.)

#### **B. A próféták ideje**

1. A dávidi Messiás, mint szabadító Király

a. Hózeás 3, 4-5 (Izrael visszatérése)

b. Ézsaiás 9,5-7

- egy Uralkodó/Szabadító, aki egyben Isten és ember (egy gyerek köztünk...)

- egy dávidi Uralkodó

- egy örökkévaló Uralkodó

c. Ézsaiás 11, 1-10

- A Messiás személye (1-2) – Isten Szelleme által van összeköttetése Istennel

- Ahogy a Messiás uralkodik (3-5) – abszolút igazságban Igével és cselekedetekkel

- A Messiási uralom kihatásai (6-10)

-- nincs többé ellenségeskedés az egész teremtésben

-- Isten ismeretének a teljessége és ennek megfelelő élet a hétköznapiakban

2. A dávidi Messiás, mint Isten szolgája és pap (vö. 110. Zsolt; Zak. 6,11-13)

a. Ézsaiás 49,1-6

Isten szolgájának tevékenysége mit vált ki

- Izrael visszatérését és összegyűjtését Istenhez

- Reményt és gyógyulást az egész világnak (vö. Ézsa 43,21-24; II. Móz. 19,5-6)

b. Ézsa 52,13-53,12

Isten szolgájának szellemi lényé és fellépése

#### **C. A Dávid szövetség beteljesülése: I. Krón 17,11-14**

Súlypontja a I. Krónika 17-ben

a. Három fő különbség (a szemléletben)

(1) 11. vers: egy a fiad közül

(2) 13. vers: Bűn és büntetés nem említetik

(3) 14. vers: a *te* házad – a *te* királyságod – a *te* trónod helyett itt:

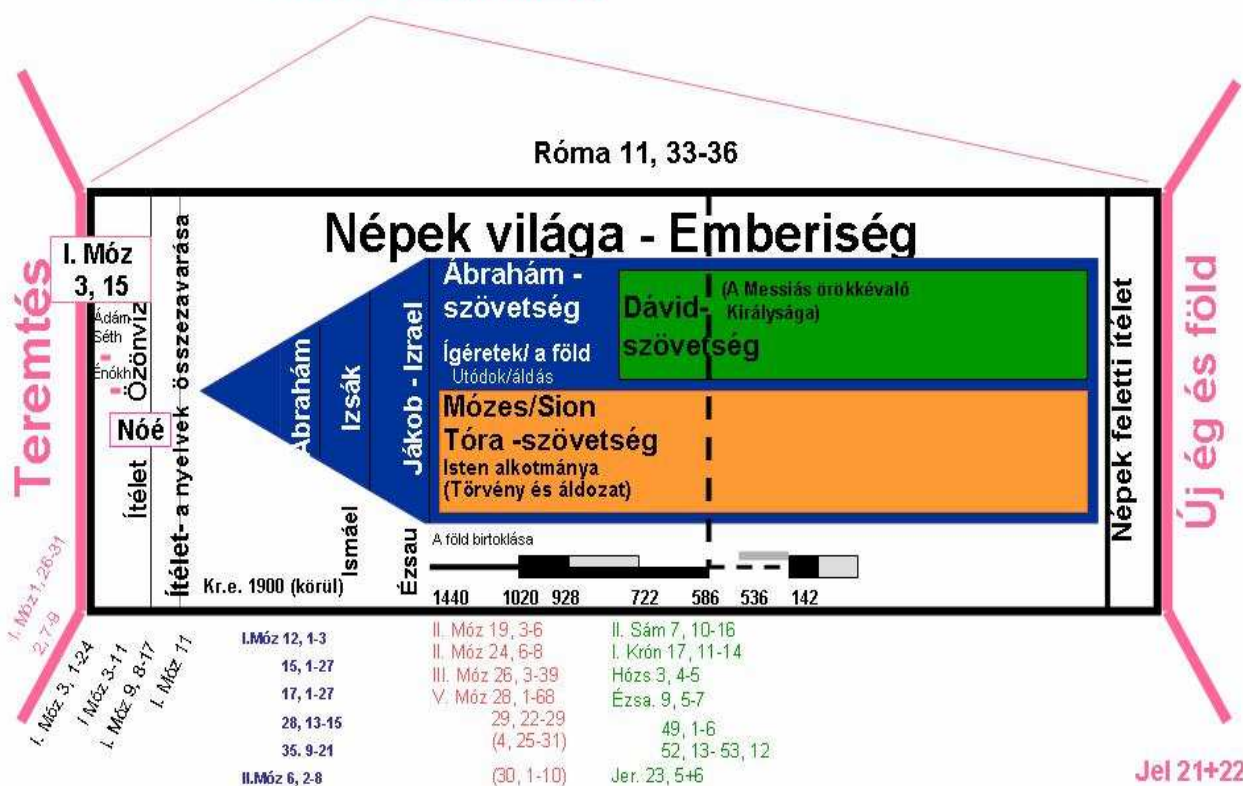
az Én házam – az Én királyságom – az Ő trónja áll.

b. E megfogalmazás gyújtópontjában: Isten áll

# „Isten szövetségkötései Izraellel”

Ószövetség (Tanach)

Róma 11, 33-36



## A II. Sámuel 7. fejezetének és a II. Krónika 17. fejezetének összehasonlító elemzése

A történeti háttér:

Dávid a szövetség ládáját Jeruzsálembe vitte, és ő akart házat építeni.

### II. Samuel 7

12. vers: „Ha a te napjaid betelnek és a elaluszol a te atyáiddal, feltámasztom utánad a te magodat, mely ágyékodból származik, és megerősítem az ő királyságát.”

14-15 vers: „Én leszek néki atyja, és ő leszen nékem fiam, a ki mikor gonoszul cselekszik, megfenyítem őt emberi veszővel és emberek fiainak büntetésével; Mindazáltal irgalmasságomat nem vonom meg tőle, miképen megvonám Saultól, a kit kivágék előtted.”

16. vers: „És állandó leszen a te házad, és a te országod mindörökké tiéd leszen, és a te trónod erős leszen mindörökké.”

### I. Krónika 17

11. vers: „És leszen, mikor betelnek a te életed napjai, hogy a te atyáidhoz elmenj, a te magodat feltámasztom te utánad, mely a te fiaid közül való lesz, és az ő országát megerősítem.”

13. vers: „Én leszek néki atyja, ő pedig fiam leszen,  
...  
...  
...  
és az én irgalmasságomat ő tőle el nem veszem, mint a hogy a te előtted valótól elvettem.”

14. vers: „Hanem megerősítem őt az én házamban és az én országomban mindörökké, és az ő királyiszéke erős lesz mindörökké.”

## **Függelék: Magyarázat a Dávid-szövetséghez (II. Sám. 7. és I. Krón. 17.)**

Dávid életének csúcspontja, ahogy az Írás elmondja, valószínűleg a vele való szövetség megkötése volt. A szövetség Isten általi létrehozását két Igerész beszéli el: a II. Sámuel 7, 8-17 és a I. Krónika 17, 7-15. Szó esik még róla egy-két prófétánál és a 89. zsoltárban is. Ez a függelék a mindkét említett Igerész segítségével próbálja meg ábrázolni a Dávid-szövetséget.

### **A. A Dávid-szövetség mint a biblikus teológia egy döntő elme**

A megkötésének pillanatától a bibliai Írások lezárásáig a Dávid-szövetség fontos mérföldkő Isten cselekedetei sorában, amelyeket a világért tett.

A szövetség három szempontból jelentős:

Történelmileg: a Dávid-szövetség Dávidot és leszármazottait nevezi meg egyedüli legitim uralkodóként Izraelben és biztosítja, hogy a dávidi dinasztia<sup>5</sup> nem szakad meg. (vö. I. Kir 11, 9-13)

Krisztiológiailag: a szövetség különbözőséget vetít előre a Messiás személyéről és művéről.

Prófétikusan: A szövetség megállapítja a formát (királyság), kizárólag ennek keretében valósulhat meg az Isteni uralom és biztosítja, hogy ez a földön fog létrejönni Dávid leszármazottja, a Messiás által. A szövetség feltételek nélküli jellege garantálja, hogy a részletei is megvalósulnak majd.

### **B. A Dávid szövetségének két pillére**

a) A Dávidnak tett vigasztaló ígéret az, hogy utódai - eltérően Saul leszármazottaitól - örökös királyokként fogják követni őt. Így nemcsak az ő dinasztiája nem fog soha kihalni, hanem a legitim uralkodás Izraelben a továbbiakban *csak* Dávid ágán lehetséges. Dávid uralma örökre megalapíttatik.

b) Nemcsak a dávidi uralom alapíttatik meg örökre, hanem egy az ő utódai közül örökké élni fog és uralkodni egy királyságban, amely egyrésztől dávidi lesz, másrésztől isteni is.

Az Írás a II. Sám. 7, 8-17-ben az első pontra helyezi a hangsúlyt – míg a I. Krón. 17, 7-15-ben a második hangsúlyos. A Dávid-szövetség megalapításának leírásakor a mindenkori szerzők meghatározott látásai mutatkoznak meg a Dávidnak adott ígéret különböző aspektusainak hangsúlyozásával vagy háttérbe szorításával.

## **4.3. A Dávid-szövetség a II. Sámuel 7. fejezetében**

### **A. Sámuel könyveihez**

A Sámuel I. és II. könyve többek között azért íratott le, hogy megmutassa, hogy a dávidi királyság a jog szerinti. Habár valószínűleg több szerző közreműködött a megírásban (feltehetőleg Sámuel, Náthán és Gád próféták), a könyv talán össze lett állítva, és egy ember által kiadva, aki Salamon uralkodása alatt élt. Így jobban megmagyarázhatók a II. Sámuel 7. fejezetének összefüggései.

### **B. II. Sámuel könyvének „fejlődése” az első fejezettől a hetedikig**

A Dávid-szövetség létrehozása Sámuel II. könyve első részének kulcsmomentuma. E rész írja le Dávid királlyá tételét Izrael felett.

---

<sup>5</sup> A dinasztia a királyok sorát jelenti, akik egy királyi família vér szerinti leszármazottai, tehát egymástól származnak.

A **II. Sámuel 1. fejezetében** Dávid gyászolja elődjét, Sault és örökösét, Jonathánt.

A **2. fejezetben** Dávidot királlyá kenik fel Júdea felett.

A **3. és 4. fejezetben** Dávid egyedüli riválisát megölik.

A **II. Sámuel 5. fejezetében** Izrael felett is királlyá kenik fel Dávidot. E fejezet leírása szerint hódítja meg Dávid Jeruzsálemet, és teszi azt fővárossá, és veri meg legádázabb nyomorgatóit, a filiszteusokat, menekülés közben. Ily módon erősíti meg Dávid saját királyságát és tekintélyét az országban.

Miután a királysága megalapíttatik, Dávidnak már elég bizonyossága van afelől, hogy a szövetség ládáját, az Isteni uralom jelképét, az új fővárosába hozza. Ez megy végbe a **II. Sámuel 6. fejezetében**.

Azután kezdett el aggodalmaskodni azon, hogy ő cédrusfából épült házban élt, míg a szövetség ládáját csak egy sátor védte. Ezért határozott úgy Dávid, hogy az Úrnak egy házat épít Jeruzsálemben (ezt nevezik Templomnak). De Isten ezt nem engedte, hanem biztosította kegyelméről, hogy Ő épít *Dávidnak* egy házat (ami a dinasztiát jelenti).

A Dávid szövetsége a **II. Sámuel 7. fejezetében** a dávidi vérvonal fennmaradására, és a dávidi uralkodói jog Izraelben történő megalapítására helyezi a hangsúlyt. Különösképpen Salamon uralmára, és az ő leszármazottaira fókuszálva.

## C. II. Sámuel 7, 8-17 szerinti szövetség magyarázat

**1. A bevezető rész** a 8-11 versekben található. (Ezek a versek tökéletesen párhuzamban állnak az I. Krónika 17, 7-10-el, csak jelentéktelen nyelvtani és kifejezésbeli különbségek vannak.) Ez a rész a bevezetés a szövetség lényegi részéhez, és leírja a hűséget, amelyet Isten Dávid számára már bizonyított, és leírja Isten megígért áldásait Dávid számára, és Izrael népe számára is.

a) A 8-9a versek arról szólnak, hogy Isten már bizonyította hűségét Dáviddal szemben.  
E hűség három területén mutatkozik meg:  
Elsőként (8. vers) elhívta Dávidot a juhok őrzéséből, hogy az Ő népének pásztora legyen királyként.

Másodszor (9a. vers) Isten minden élethelyzetben erre az időre tartotta meg Dávidot.

Harmadszor (ugyancsak a 9a. vers) Isten mind ez ideig Dávid minden ellenségét elpusztította.

b) A 10-11a versek Izrael népének jövőbeni áldását jobban kibontják. Isten áldása abban áll, hogy Ő Izrael számára egy lakóhelyet szerzett és gondoskodni fog arról, hogy ott lakhasson. (10a) Ez a hely (Izrael országa) csak Izrael népéhez tartozik, és örökre és biztonságban ott fog lakni. (10-11a).

c) A 9b és a 11b versekben feltáruznak Isten jövőbeli áldásai, melyeket Dávid számára ígér.

Elsősor Isten Dávidot egy ismert és tisztelt férfivá teszi, mint Izrael feletti uralkodót (9a)

Másodszor Isten a továbbiakban is legyőzi Dávid ellenségeit, így ezektől békessége lesz. (11b)

Végül az Úr megígérte, hogy megalapíttatik egy dinasztia (egy „ház”) Dávid számára. (11b)

Ezek az utolsó ígéretek a 12-16. versekben részletesen meg vannak magyarázva. Ezért a legfontosabb a dávidi királyi dinasztia megalapítása a Dáviddal kötött szövetségben.

2. Mielőtt a szövetség legfontosabb elemeiről szólnánk, **három alapvető fogalmat** szükséges tisztáznunk.

E fogalmak: **a ház, a királyság, és a trón.**

- a) A Beth héber szó (kiejtése: 'bajit') jelentése, mely eredetileg csak valódi házat jelentett, elkezdett kapcsolódni a háztartás tagjához is. Ebből a jelentéséből tovább bővült a fogalom az egész családra és leszármazói ágra, akikre úgy tekintettek, mint élő testre. Ez a kibővült jelentés látható a Sámuel II. Könyvében, a Krónika I. könyvében és emellett számtalan helyen, amelyek Dávid házat említik. Ha egy királyról és az őt követő leszármazottokról szól az Ige, akkor a dinasztia fogalmát érti alatta.
- b) A királyság fogalma legtöbbször azokra a politikai királyságokra vonatkozik, amelyek az Izrael körül élő népeknél voltak. Ez a jelentés nagyobb valószínűséggel fordul elő Sámuel II. és a Krónika I. könyveiben, mint a hatalom vagy a királyság absztrakt fogalma. Utóbbi két jelentés kapcsolódik össze a „trón” fogalmában.
- c) A trón szót gyakran úgy használják, mint a királyi méltóság, tekintély és hatalom képét. Ez a jelentés található elsősorban az Igerésekben, amelyek egy királyság megalapításáról vagy megdöntéséről szólnak. (vö. II. Sam 3, 10; Péld. 20, 28; Zsolt. 89, 44; I Kir. 2, 45; Ag 2, 22; Ézs 14, 13). Azonban a „trón” Sámuel II. és a Krónika I. könyvében leginkább „királyi tekintélyként” vagy „uralkodáshoz való jogként” értendő.

### 3. A leszármazott

- a) II. Sámuel 7, 12-ben fejt ki Isten az ígérését, hogy Dávidnak házat épít. Ebben a versben arról van szó, hogy valaki a Dávidtól leszármazók közül trónra ül, és hogy Isten királysága lesz ezzel megalapítva. A „leszármazott” szó ugyanúgy vonatkozik egy meghatározott leszármazottra, mint Dávid számtalan leszármazottjára együttvéve. Itt a leszármazó feltehetően Dávid minden leszármazottjára értendő Salamontól egészen Jézusig (egy fogalmi párhuzam figyelhető meg a „ház” szóval), de a teljes figyelem arra irányul, aki királyként fogja Dávidot követni.  
Ez vizsgáló üzenet Dávid számára, akinek elődje nem volt abban a helyzetben, hogy az uralmát a leszármazottain keresztül folytassa. Amikor Dávid halála után Salamont királlyá kenték, és az ő királysága ünnepélyesen megerősítettett (I Kir 2,12), akkor ebben ismerte fel Salamon Isten Dávidnak tett ígéréteinek beteljesedését (I Kir 8,20). (A különbségek és a párhuzamok a Krónika I. könyvéről szóló fejezetben lesz magyarázva, amikor a későbbi Igeréssel foglalkozunk.)
- b) 13a. versben válaszol Isten Dávidnak arra a kérésére, hogy az Úrnak templomot akar építeni. Ebben ígéri meg Isten, hogy az, akit királlyá tesz, fogja Istennek a házat felépíteni. Ez szó szerint teljesült akkor, amikor Salamon a jeruzsálemi Templomot felépítette, és Salamon fel is ismerte ezt a beteljesedést (I Kir 8,15-20).
- c) Kiegészítésként teszi hozzá ehhez az ígérethez Isten, hogy a salamoni királyság hatalma örökké fenn fog állni (13b. vers). Isten megígéri, hogy legvégül kizárólag egy salamoni Királyság bírja majd a hatalmat és a jogot, hogy Izrael felett uralkodjon. Az „örökké” szó nem feltétlenül úgy értendő, hogy az egész időszakban Salamontól az örökkévalóságig. Az időbeli végére nincs kifejezett utalás. Ha ez a királyi hatalom létrejön, soha nem lesz vége. Tény, hogy Sedékiás óta nem uralkodott salamoni király, és mindez mutatja, hogy a hatalom, ami itt látható, még beiktatásra vár.  
Ez a rész az első utalás a Sámuel II. könyvében arra, hogy a Dávid-szövetségnek örökös (nem csak rövid távú) kihatásai vannak. Végeredményben ez az ígélet egy örök Uralkodót vetít előre, hisz minden más dinasztia valamikor kihal, mivel a tagjai halandók. A salamoni királyi uralom ígérete megköveteli Jézusnak Salamontól való legális



származását, ahogy az a Máté evangéliuma 1. fejezetében le is van vezetve. A Dávid házához tartozás önmagában nem elég.

A 14. vers azt tanítja, hogy Isten olyan lesz a dávidi királyok (különösen Salamon) számára, mint az Atya a fiúnak. A személyes kapcsolat hangsúlyozása egyértelmű a leírásban, ami ezt követi. Isten meg fogja büntetni a királyok bűneit, ahogy minden apa megbünteti a fiát. Más szavakkal: a király Isten előtt nem bír majd egyedi szabadsággal; valójában Isten különösképpen fogja őt felügyelni. A hangsúly itt *nem* az Istenfiúságon van; ez világos abból a mondatból, hogy „aki *mikor* gonoszul cselekszik...”

Isten bűnök feletti ítélete ellenére megkapja Dávid az ígéretet, hogy az őt követő dinasztia nem jut arra a sorsra, mint Saulé. Habár Isten csak a Tőle eltérő királyokat bünteti, ez a büntetés nem az lesz, hogy a dávidi vérvonalon leszámazottakat elűzi az Izrael feletti trónról. Habár lehetséges az, hogy a dávidi királyoknak meg kell halniuk a bűneik miatt, az uralkodáshoz való jog nem száll át más dinasztiára.

Ez Isten ítéletében válik láthatóvá, melyet a bálványimádás miatt mondott ki Salamon felett (I Kir 11, 9). Habár Roboám királysága elvétetett, egy része mégis megőriztetett Dávidért. Azonban Izrael függetlenségének elvesztése után (Kr.e 721 és 586) a Dávid dinasztiájának uralkodáshoz való joga már nem jutott érvényre.

**D. A 16. versben összegzi Isten a Dáviddal kötött szövetséget és megígéri, hogy három dolog örökre fennmarad:**

1. Dávid háza, ez a leszámazottait, és a dinasztiát jelenti,
2. Dávid királysága,
3. Dávid trónja, az uralkodáshoz való jog, és a királyi hatalom.

A „mindörökké” fogalma ismét a Dávid-szövetség örök kihatásaira értendő. (vö. II. Sám 7,19) Noha Sámuel II. könyvében a figyelem főként Salamonra irányul, és bár Dávid „háza” Salamonnal kezdődik, az örökkévaló kihatásokra is találunk utalást ebben az Igerészben. Ezen „utalások” beteljesedését sem Salamonnál, sem a többi történelmi királynál nem lehet megtalálni. Az „utalások” a Krónika I. 17, 10-14-ben vannak kifejtve.

## 4.4 A Dávid-szövetség az I. Krónika 17. fejezetében

### A. A Krónikák könyveihez

A Krónikák könyveit feltehetően Ezsdrás idejében írták, talán Ezsdrástól magától származhat. Ellentétben Sámuel könyveivel és azoknak céljával, amelyek a dávidi királyi vonal uralkodáshoz való jogát kívánják bemutatni, a Krónikák könyvei azt az **elgondolást** követik, hogy a történelmen keresztül a dávidi vérvonal megőrzését mutassák be. Mivel a Krónika könyvei minden bizonnyal a dávidi királyság megszűnte után íródtak, (ez azt jelenti, hogy az utolsó dávidi király, Jojákin halála után), inkább a Dáviddal kötött szövetség örök érvényű aspektusait hangsúlyozzák. Ezen aspektusok a jövőbeni helyreállítás ígérete és a dávidi királyság megalapításának maradandó mivolta. A Messiási Király, aminek őt a próféták ígérik, itt különösen központi helyet kap.

### B. Sámuel könyve és a Krónika könyve között eltelt idő

A prófétai irodalomban Salamon és Ezsdrás ideje között sok minden ki lett nyilatkoztatva a dávidi királyságról, amire a II. Sámuel 7. fejezete utal.

1. Az Ézsaiás 9, 6-7 feltárta, hogy egy nap egy Isten-ember Király fog eljönni, aki felállítja a Dávid királyságát, és örökké fog uralkodni abban.

2. Jeremiás 23, 5-6 szerint Dávidnak lesz egy utóda, Aki méltányosan, és igazságosan uralkodik majd. Úgy fogják hívni: „Az Úr a mi igazságunk!” Noha sok idő telik majd el király nélkül, végül fel fog emelkedni a dávidi Király, ha Izrael megtér bűneiből. (Hózs. 3,4-5; vö. Ámos 9,11). Ő maga lesz JHWH<sup>6</sup> (Jahweh) (Zak. 14, 4.9.) és az egész földön uralkodni fog (vö. Ez 37, 24-25; Dán. 7, 13-14). Az a szellemi háttér, amiben a Dávid-szövetség ábrázolva van a Krónika I. könyvében, fontos a könyvvel való foglalkozásnál.

### C. A Krónika I. könyve 17. fejezetének és a Sámuel II. könyve 7. fejezetének különbségei

A Krónika I. könyvének összehasonlító tanulmányozásánál a legfontosabb az ábrázolásbeli különbség és Annak leírása, Akiről a Sámuel II. könyve is beszél. Ez a különbség három pontban mutatkozik meg: **11. versben (vö. II. Sám 7, 12), 13. versben (vö. II. Sám 7, 14-15) és a 14. versben (vö. II. Sám 7, 16).**

**1. A Krónika könyve megértésének kulcsa** a Dávid „magva” fogalmában rejlik, mely a 11. versben található. Ahogyan a korábbiakban azt kifejtettük, a „mag” mindkét Igerészben gyűjtőfogalomként jelenik meg, amely Salamont, a Messiást és Dávid minden kettejük között élő leszármazottját magában foglalja. Más szavakkal: a „mag” (és a „ház” a rokon értelmű fogalma) úgy jelöli meg Dávid minden utódját Salamontól Dávidig, mint egy csoportot. Mert a „mag” olyan kiterjesztett fogalom, mellyel a Sámuel és a Krónika könyveinek szerzői különböző egyénekre fókuszálnak ezen csoporton belül anélkül, hogy a csoport fogalma értelmét ezzel elferdítenék, és anélkül, hogy a további alkalmazásokat kizárnák.

A II. Sámuel 7, 12-ben a „mag” egy olyan mondatban jelenik meg, mely szerint az Dávid „ágyékából származik” majd. Ez ellentétben áll a I. Krónika 17, 11-el, ahol egy olyan mondatban jelenik meg a „mag”, amely szerint az a „te fiaid közül való lesz.” Az első mondat a Dávidtól való közvetlen testi leszármazást hangsúlyozza. Habár e mondat sok generációt felölelhetne (akik végeredményben mind Dávid „testéből” származnak), a hangsúly a II. Sám 7. összefüggésében mégis Salamonon, Dávid fián van. A Krónika könyvében lévő mondat „fiaid közül való lesz” ugyanúgy egy szélesebb jelentéssel bírhat, mint Sámuel könyvének megfogalmazása, noha itt a nyomatek nem a Dávidtól való közvetlen testi kapcsolaton van. Valójában itt legalább két generációra kell vonatkoznia az Igének. Így a Krónika könyvének írója Salamonnál messzebbre tekint

<sup>6</sup> Isten az Úr (Zak. 14, 9)

azért, hogy Dávid messiási „Magjára” irányítsa a figyelmet, aki Dávid fiának test szerinti utódja. Ez a szemlélet a 13. versben még egyértelműbbé válik.

- 2. A Krónika I. könyvének** 17, 13 verse egy nagyon fontos gondolatot bont ki: a fiú lehetséges bűneit. Ahogy a korábbiakban taglaltuk, a II. Sám. 7, 14 az apa-fiú kapcsolatot a bűnökért való fenyítés példájával írja le. Itt látható az a tanítás, hogy fennáll majd Isten és a messiási leszármazott között egy Isten által létrehozott Atya-Fiú kapcsolat. A Krónika I. könyvének kijelentése egy másik szemszögből világítja meg az apa-fiú kapcsolatot a messiási Mag esetében.

Mivel a Messiás Isten Fia lesz (vö. 2. Zsoltár és Ésa 9, 6-7), a bűnök és a büntetés kérdése teljesen hiányzik ebben az Igerészben. Természetesen nem azért, mert Isten kegyelme meg lesz vonva Dávid e Magjától.

**3. A harmadik jelentős eltérés a I. Krónika 17, 14 és a II. Sámuel 7, 16 között figyelhető meg**

- a) A Sámuel II. könyvében Isten az utolsó versben visszatér ahhoz, hogy Dávidot biztosítsa arról, hogy az ő dinasztiája, királysága, és királyi tekintélye örökké tart. Ahogy feljebb említettük, ezek az Igék Dávid egy „tisztán” emberi leszármazottjáról szólnak. A Krónika I. könyve elmondja, hogy Sámuel II. könyvének „utalásai” Dávid messiási „Magjában” teljeseznek be. Itt Isten ígéretének utolsó kijelentése az, hogy a Messiást örökre megerősíti az Úr házában és az Ő Királyságában és a Messiás joga az uralkodásra örökké fennmarad.
- b) Isten megígéri, hogy „megerősítem őt az én házamban” (14a vers). Ez a „ház” nem Isten valamely dinasztiájára vonatkozik, hanem az Úr Templomára, amelyet a Messiás fog felépíteni. (12. vers). Ahogy Salamon felépítette Isten házát, mint egy kőből készült templomot, úgy fogja a Messiás a Templomot az ezeréves Királyságban felépíteni. (Zak. 6, 12-13; vö. Ez. 40-47). Az ezeréves Királyság Templomában a Messiás, a Pap-Király fog trónra ülni, és Ő fogja a birodalmat kormányozni. (Ez. 43, 1-7; Zak. 6, 13; Zsolt. 110, 1-4).
- c) Isten megígérte, hogy „megerősíti a királyi uralmát (országát) örökre.” (14b vers.) Ez a királyság ugyanaz, mint a II. Sám. 7, 16-ban Dávid királysága. A Krónika könyvében lévő rész feltárja, hogy Dávid várva-várt királysága valójában Isten KIRÁLYSÁGA is lesz, mert a Messiás, Dávid Fia és Isten Fia egy személyben, fog abban uralkodni. A Királyság örökkévaló fennmaradása megkívánja, hogy a Messiás is, Aki abban uralkodni fog, örök életű legyen. Így érthető meg az is, hogy Dávid háza (II. Sám 7, 16) miként erősítetik meg örökké. A dinasztia tovább fog folytatódni Dávid messiási Magjában.
- d) Végül Dávid uralkodáshoz való joga (mely a királyi hatalmát jelenti) is örökké fenn fog állni a Messiás személyében. Az I. Krónika 17, 14c megígéri Isten, hogy „trónja (királyi széke) erős lesz mindörökké.”  
Így Dávid messiási utódja Az, Aki (1) Dávid fiaitól származik; Aki (2) felépíti az Úr házát; Aki (3) az Atya isteni Fia lesz; Aki (4) megerősítetik az Úr házában mindörökké; Aki (5) Isten Királyságában megmarad örökre; és Akinek (6) királyi uralma örökké tart.

#### 4.5 Végkövetkeztetések

A Dávid-szövetséget Isten a Dávid iránti könyörületes szeretetéből adta megerősítésként. Dávid soha nem szolgált rá erre, sem olyan előfeltételeket nem teljesített, amelyekre tekintettel egy ilyen áldást kellett volna kapnia. Ez egy feltételek nélküli szövetség, amit Isten Dáviddal kötött, és amit Ő fog beteljesíteni.

Amikor Isten Nátán prófétán keresztül ezt a szövetséget kinyilatkoztatta, akkor olyan kifejezési módokat használt, amelyek jelentéstartalmai elég tágak voltak ahhoz, hogy sok különböző személyt, cselekményt és állapotot kifejezzenek. Ez a „tágasság” nem Isten gondolkodásának kettősségét jelentette, hanem a szövetségben kifejezett áldások gazdagságát és távlatait.

A kulcsszó a „mag”, mely magában foglalja Dávid minden leszármazottját Salamontól egészen Krisztusig. Míg a Sámuel és Krónika könyvének szerzői a leszármazók különböző csoportjaira koncentrálnak, az áldás speciális részeit is kiemelik és hangsúlyozzák anélkül, hogy a szövetség jelentőségét ezzel csökkentenék. A Sámuel könyvek szerzője kifejezetten Salamonra fókuszál azért, hogy a dávidi királyság Izrael feletti jogszerűségét és maradandóságát megmutassa. Ez volt rövid távon a szövetség központi üzenete.

A Krónika könyvének szerzője ezzel szemben Dávid végső utódjára fókuszál, a Messiásra, Aki a dávidi vonal uralmát állítja helyre Izrael felett, és Aki a béke és igazságosság Királyságában örökké uralkodni fog. Ezzel teszi teljessé a krónikás a Sámuel könyvek szerzőjének művét. Ő a hosszú távú, sőt örökkévaló következményeit hangsúlyozza Isten Dáviddal kötött szövetségének.

### ÖTÖDIK RÉSZ: „Az Én Szellemem bennetek” – Az Újszövetség

#### 5.1 Az Újszövetség szükségessége (Jer 31, 31-32)

##### A. Izraelnek be kell töltenie a Tórában meghatározott feltételeket

1. A Tóra-szövetségnek rendszere olyan, hogy a törvények megtartásával teljesedik be (II. Móz 19, 5-6; III. Móz. 26; V. Móz. 28.)  
Ábrahám szövetsége (ígérete) kötve van a Tóra-szövetség betöltéséhez (a tökéletes igazságossághoz).
2. Miért kell Izraelnek tökéletesnek lennie?  
Isten szentsége megköveteli, hogy Izrael tökéletes legyen, mielőtt Ő köztük lakna, hogy a köztük élés ne hozzon rájuk pusztulást. (II. Móz 33, 5; III. Móz 15, 31; 16, 1.16.; vö. Hab. 1, 13)

##### B. Izrael képtelen arra, hogy a törvényeket betöltse

1. A nép kudarca (Jer 31, 31-32)
  - a. Jer 31, 31-32a – a szövetség megrontása
  - b. Jer 11, 1-10 (különösen a 8. vers) - a babiloni fogság ezt már világosan megmutatta Jeremiás idején
  - c. V. Móz 5, 28-29 vö. Ámós 5, 25-27 – kudarc a kezdetektől fogva
2. Isten hűsége (Jer. 31, 32b; vö. III. Móz 26, 42-45)  
Az Ábrahámhoz való hűsége – és a Tóra-szövetség Isten oldaláról egy új beavatkozást tesz szükségessé azért, hogy Izraelt képessé tegye arra, hogy az Ábrahámnak tett ígéreteket megkapja, és a Tóra parancsolatait megtartsa.

## 5.2 Az Újszövetség lényege

### A. Jer 31, 33-34

1. Egy **új** szövetség (33. vers) – a korábbi szövetségeknek pont az új szövetség által kell beteljesedniük és valósággá lenniük
2. Egy szövetség, amely a **zsidó néppel** kötött (33. vers) - mint a korábbi szövetségek is
3. Egy **jövendőbeli** szövetség (33. vers) „e napok után”  
vö. 31. vers – Jeremiás korából nézve a jövőben
4. Egy **feltételek nélküli** szövetség (33-34 vers) – „akarom”  
Isten „akarom”- ja garantálja végül a beteljesedést
5. Egy **átlényegített** szövetség (33. vers)
  - a. Isten cselekedete – a szövetség belső megújítása  
**Ő** avatkozik közbe azért, hogy egy teljesen átadott népet teremtsen  
(vö. V. Móz. 30, 6 → „a szív körülmetélése” vezet el az engedelmességhez, 7-8 vers.)
  - b. Az eredmény – tökéletes Istennel való közösség  
Egy tökéletes kapcsolat Isten és az **Ő** népe között (Kulcsige: 33b. vers)
6. A **bűnbocsánat** szövetsége
  - a. A hatás: teljes megmentés Izraelen belül
  - b. Az ok: tökéletes bűnbánat az Úr által
  - c. Az alap: Ésa. 49. és 53.: Isten messiási Szolgájának papi műve (vö. Dávid-szövetséggel)
7. Következmények
  - a. A Tóra önmagában nem az utolsó és örök mérték, mely Isten előtt kedvessé tesz. A Tóra kiteljesedik, mert nem képes arra, hogy engedelmessé tegyen. (vö. Gal 3, 21)
  - b. Isten az engedelmesség egy új mértékét adja azért, hogy igazi átadást megélhessük – és eljussunk a teljes belső megújulásra – „a bensőnkbe (szívünkbe) írt Tórához”.

### B. Ezékiel 36, 22-30 (vö. Ez. 11, 16-20)

1. Isten motivációja (22-23. vers)  
Azért, hogy megvédje a saját szentségét, amely a nép bűnei és a szükségszerű száműzetés miatt sérelmet szenvedett.
2. Isten terve (24-30 vers)
  - a. Összegyűjtés (24. vers)
  - b. Megtisztítás (25. vers)
  - c. Átalakítás (26-27 vers)
    - (1) „az új szív” képe (26. vers)  
(vö. „a szív körülmetélése”, V. Móz. 30, 6-8)
    - (2) A lényeg (27. vers) - Isten köztük lakó Szelleme idézi elő a változást, amely következtében Izrael a tökéletes és teljes igazságosság birtokában lesz - és *így betölti a Tóra-szövetséget*
  - d. Áldás (28-30 vers)  
Az anyagi és szellemi áldás is az országban  
ez jelenti *Ábrahám szövetségének beteljesedését*

### 5.3 Az Újszövetség betöltése

#### A. A betöltés feltételei (Zak. 12, 10-13, 1; Ésa. 59, 20-21)

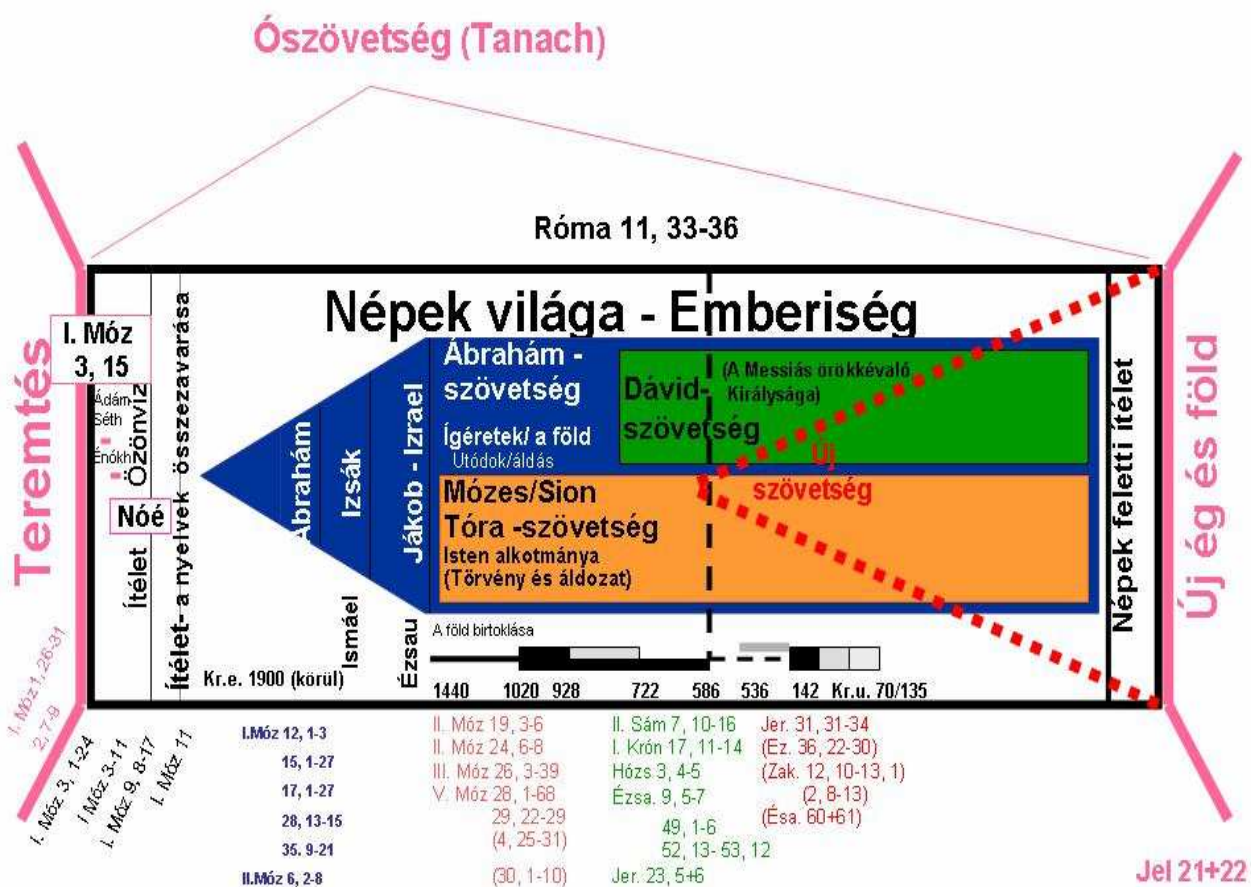
Izrael népének visszatérése és a Messiásba, Izrael Megváltójába vetett hite

#### B. A betöltés eredménye

1. Áldás Izrael számára (Ésa 60-61; Jer 31; Zak. 2, 8-13)

2. Áldás Izrael által (Ésa 44, 21 és 61,6; Zak. 2, 11-12; 8,13.20-23)

## „Isten szövetségekötései Izraellel”



## 5.4 Jézus és az Újszövetség

Az Újszövetség visszavonhatatlan isteni beiktatása<sup>7</sup> Jézus helyettes áldozati halála, feltámadása, és mennybemenetele által megtörtént. És maradandó jele az Újszövetség megkötésének minden időkre, amit Jézus az utolsó pászka vacsorán a halála előtt adott: a vacsora vagy másként az újszövetségi Úrvacsora („szövetség vacsorája”). Nem a vacsorában kötött meg a szövetség – ez csak megemlékezés és hálaadó ünnep a már beiktatott Újszövetségért - Izrael számára, és minden ember számára is. Mindez Jézus tanítványainak minden időkre adatott.

Az Újszövetség ereje a személyes elfogadásban és a Szent Szellem általi életben van. A kiírástott Szent Szellem lehet mindenki számára egészen személyes bizonyossága annak, hogy az Újszövetség valóban „hatályba lépett”.

Ide vonatkozó Igehelyek: Lukács 22, 7-20; I. Kor 11, 23-25; Zsid. 8, 1-13 és 9, 11-16 és 10, 11-18; János 14, 15-17+26 és 16, 5-15; Csel. 2, 1-47

Aki az isteni jog szerinti Jézusban (mint Izrael Messiásában) beiktatott Újszövetséget leválasztja Izraeltól, az ismét „visszakárhoztatja” Izraelt a törvény átka alá. Az Újszövetség a szükségszerű betöltése az Izrael által megszegett Tóra (vagy Sinai) szövetségnek. Amennyiben a Tóra szövetség nem tölteti be, Izraelnek nincs „joga” az ígéret földjére. Izrael nemzeti jelene és jövője éppen e „közbevetett” Újszövetségen nyugszik. Ezért kell – és ezért fog – Izrael, mint a nép teljessége Isten által a Messiási iránti odaadásig eljutni. Izrael összegyűjtése az ígéret földjén, és a növekvő messiási zsidó mozgalom Izraelben és világszerte megmutatják, hogy Isten ennek előkészítésén fáradozik.

Biblikusan nem lehetséges az, hogy az „ótestamentumban” található szövetségi ígéretek az Újszövetség Isten általi jogszerű beiktatása nélkül megvalósuljanak.

De éppen az a tény, hogy Isten Izrael háza és Júda háza (Jer 31,31) számára jelentette ki az Újszövetséget, és Jézusban iktatta be, győz meg döntően arról, hogy Isten az Ő szövetségének népe mellett áll. Újszövetség biztosíték Isten korábbi időkben adott szövetségi ígéreteinek megvalósítására – melyeket Izraelnek, mint fennmaradó szövetségi népnek adott, nemzeti ígéretekkel felruházva őt.

Ezen az alapon állva minden antiszemitizmus kizárt! Az Újszövetség éppen hogy „zsidó”, és ezt felelősségteljesen, minden lehetséges módon Izrael népe számára világossá kell tenni azoknak, akik ismerik a Messiás Jézusban adott örömhírt.

### **Az Újszövetség jelentése a „ótestamentumi” szövetség népe, Izrael számára:**

- A megszegett Tóra-szövetség bűnét Jézus hordozta el
- A Tóra-szövetségben megszabott szent követelményeknek Jézus tett eleget
- Az Ábrahám-szövetségben foglalt ígéretek, amelyek a földről és az áldásokról szólnak, a Messiás Jézusban váltak valóra
- A Dáviddal kötött szövetség az örök uralkodásról a Messiás Jézusban vette kezdetét, és Benne ér célhoz

---

<sup>7</sup> „Közbevetett”, „beiktatott” az Újszövetség abba az értelemben, hogy Istennek be kellett avatkoznia, hogy a terve valóra váljon.

## 5.5 Végkövetkeztetések

- A. Az Újszövetség még nem teljesen „lépett hatályba”, mert a szövetség lényeges elemei még megvalósulásra várnak (pl. az egész Izrael megváltása, a tökéletes Istenismeretre való eljutás, a bűnök teljes elhagyása stb.)
- B. Az Újszövetség „változtatásai” teszik Izraelt igazzá, és ezáltal képessé arra, hogy Isten teljes áldását befogadja, és a világ számára továbbadja.
- C. Az Újszövetség csak Izrael népének az utolsó időkben történő visszafordulása következtében fog teljességében megvalósulni.
- D. Az Újszövetség foglalja el a Tóra (a Tóra-szövetség) helyét a Királyság alkotmányaként, és **az Újszövetség hozza el végül az Ábrahám-szövetség ígéreteinek tökéletes beteljesedését.**

### I. Az Újszövetség Izraellel és az Újszövetség viszonya a Gyülekezethez?

Mielőtt belemennénk ebbe a kérdésbe, vegyük át még egyszer, és gondoljuk át világosan, mit foglal magában az „Ábrahám magva” kifejezés. A későbbi korszakokban csak rájuk vonatkozhat az új szövetség, és csak általuk bontakozhat ki.

- A. A I. Móz 17,19-ben látható, hogy Isten milyen konkrét Ábrahám magjával kapcsolatosan, aki a örök ígélet hordozója, Izsák. Izsákkal, benne alapot vetve, köti meg a szövetséget. Izsák, Jákob leszármazottjai lesznek „Ábrahám magvai” és ezzel a szövetség élvezői, és az ígélet hordozói.
- B. Az Izrael névben benne van a „cím”, amivel Izraelt Isten felruházta, és megjelöli „Ábrahám magvainak” közvetlen leszármazottait: „Isten harcol érted”
- C. Azonban mivel „Ábrahám magvainak” különböző „fajtái” fordulnak elő, ezért a különböző „leszármazási kapcsolatokat” három csoportba oszthatjuk:
  1. Ábrahám gyermeke a vér szerinti leszármazás alapján. Rájuk érvényes a törvény és az ígérek.
  2. Ábrahám test szerinti leszármazottain belül létezik egy szellemi vonal. Ők azok, akik izraeliták, és hittek Istennek, és bíztak Benne. Ők teljesítették a szövetség feltételeit, és áldást nyernek.  
(Walvoord ebből kiindulva állítja azt, hogy ők az ezer éves birodalomban is jelen lesznek, és birtokolni fogják az országot.)
  3. Az Ábrahámtól való szellemi leszármazás a hit alapján - Ábrahám test szerinti utódaihoz tartozás nélkül. Aki nem zsidó, de az Újszövetség Közvetítőjén keresztül az ígérek társörökösévé lesz, az is „Ábrahám gyermeke.” (Gal. 3, 6-9). A nemzetek Ábrahám örököséhez számlálatnak, ha „Krisztusban” vannak. (Gal. 3, 28). Pusztán szellemi értelemben a „föld minden nemzetségéből” álló Gyülekezet az ígérek örököse, ahogy azt az Újszövetség kifejtette.
  4. De az ígérek a test szerinti leszármazottakra nézve emiatt nem lettek érvénytelenítve.

#### I. 1. A Gyülekezet nem egyenlő Izraellel

A jelen hívői „Ábrahám magvaihoz” tartoznak, de nem ők „Ábrahám magvai”. A nemzetnek szóló ígérek Ábrahám test szerinti leszármazottjaira vonatkoznak az ígélet vérvonalán: Izraelre.

- A. **Az Újszövetség egyértelművé teszi ezt a különbséget azzal, hogy Isten különbséget tesz a Gyülekezet és Izrael között.** Azonban nem teszi egyenlővé a kettőt, vagy nem pótolja Izraelt a Gyülekezettel (Csel. 3, 12; 4,8; 21,28; Róm. 10,1). Izraelt továbbra is népként szólítja meg az Úr. Hasonlóképpen a Gyülekezet is népként alapított meg (I Kor. 10, 32.). Ez azt jelenti, hogy Isten szövetségek általi áldástervéből Izrael népe nem szorult ki.



**B. A test szerinti Izrael és a Gyülekezet egymással való összehasonlítása (Róm. 11, 1-25, I. Kor. 10,32.)**

Isten átmenetileg beiktatta az áldástervébe a Gyülekezetet azért, hogy ezáltal Izraellel a szövetség ígéreteit beteljesítse. E vonatkozásban a Gyülekezet nem Izrael helyettesítője, hanem átmeneti áldás a nemzetek számára is és Izraelnek is.

**C. A messiási zsidók az Újszövetségben a szellemi Izrael részeként jelennek meg. De tekinthetjük őket úgy is, mint a test szerinti Izrael részeit, mint a nemzetektől különbözőt. (Gal. 6, 15-16)**

**D. Mivel a Gyülekezet nem születés által nyeri el az ígéreteket, amelyek Izraelnek adattak, „újjászületés” által kapja meg ezeket. A Gyülekezet a Krisztussal való viszonya alapján kap meg minden ígéretet. (Gal. 3,16) Mert Krisztus „Ábrahám tökéletes Magja.” Átala kapjuk meg „univerzálisan” a szövetségi ígéreteket, ahogy az már az ábrahámi szövetségben meg lett ígérve. (Csel. 3,25)**

**E. A szövetség Izraelnek szóló nemzeti aspektusai nem váltak érvénytelenné Izrael számára a Gyülekezet miatt (Róm 11, 26-27). Izrael el fogja nyerni a saját nemzeti szövetségi ígéreteit.**

## **2. Milyen kapcsolatban áll a Gyülekezet a szövetséggel és a szövetség népével, Izraellel?**

Ahogy láttuk, lényegében kijelenthető, hogy az ábrahámi szövetség Izrael létét a nép fennmaradása tényeként hangsúlyozza. Ebből adódik a következtetés, hogy az Izraelnek szóló ígéretet nem ruházhatók át a Gyülekezetre, hanem maga Izrael még reményteljes jövő elé néz. Ugyanígy tekinthetünk a földről szóló ígéretre. Az ábrahámi szövetség Izrael egész népének ígéri Kánaán/Palesztina egész földjét. Izrael még nem birtokolja teljességében ezt a földet. Ez azt jelenti, hogy Izraelnek nemzetként újra létre kell jönnie és az EGÉSZ megígért földet birtokba kell vennie.

**A. J.N. Darby írja: Az Írás csak egyetlen szövetséget ismer. Amelyet Izrael házával, és Júda házával kötöttek. Ez a jövőben fog beteljesedni. A Gyülekezettel nem kötöttett semmilyen szövetség, de az Újszövetség haszonélvezőjeként részesül az előjogokban.**

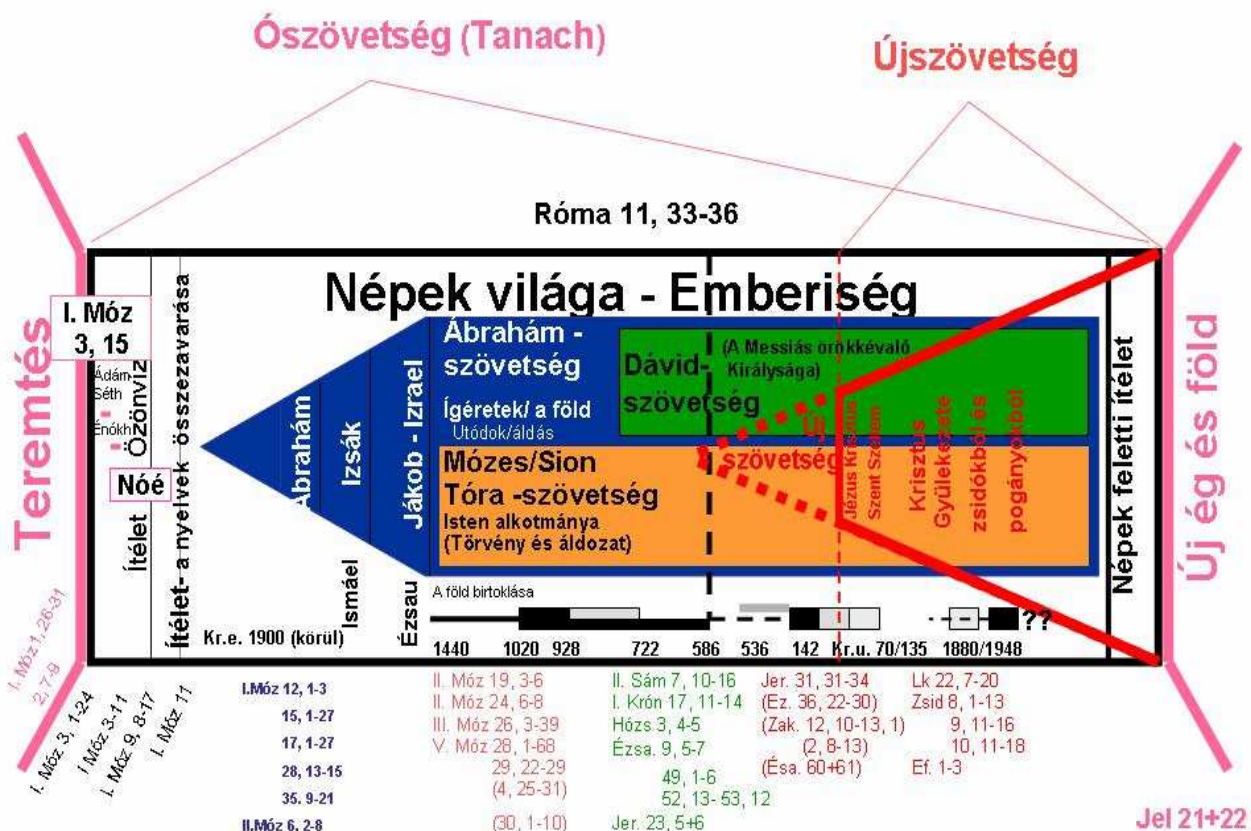
**Mi élvezzük az Újszövetségben adott előjogokat, aminek alapját Isten a Messiás vérében adta. Mi csak a „közvetítőn” keresztül jutottunk el odáig, hogy áldást nyerünk.**

**B. A Gyülekezet alapja az „Újszövetség közvetítőjének vére” által vettetett meg. Öt közvetlen utalás van az Újtestamentumban az új szövetségre. Lk. 22, 20; I. Kor. 11, 25; II. Kor. 3, 6; Zsid. 8,8; 9,15;**

**További hat hivatkozás van az új szövetségre: Mát. 26,28, Mk. 14,24; Róm. 11, 27; Zsid. 8, 10-13; 12,24;**

**Az Újszövetségben valamennyi hivatkozást az ígéretre a Jer. 31, 31-34-et teszi világossá: Minden áldás, amit a Gyülekezet ma megtapasztal, Krisztus vérében alapul. Azonban Izrael háza a valódi címzettje minden szövetségi ígéretnek, amelyek az ezer éves birodalomban fognak végérvényesen megvalósulni.**

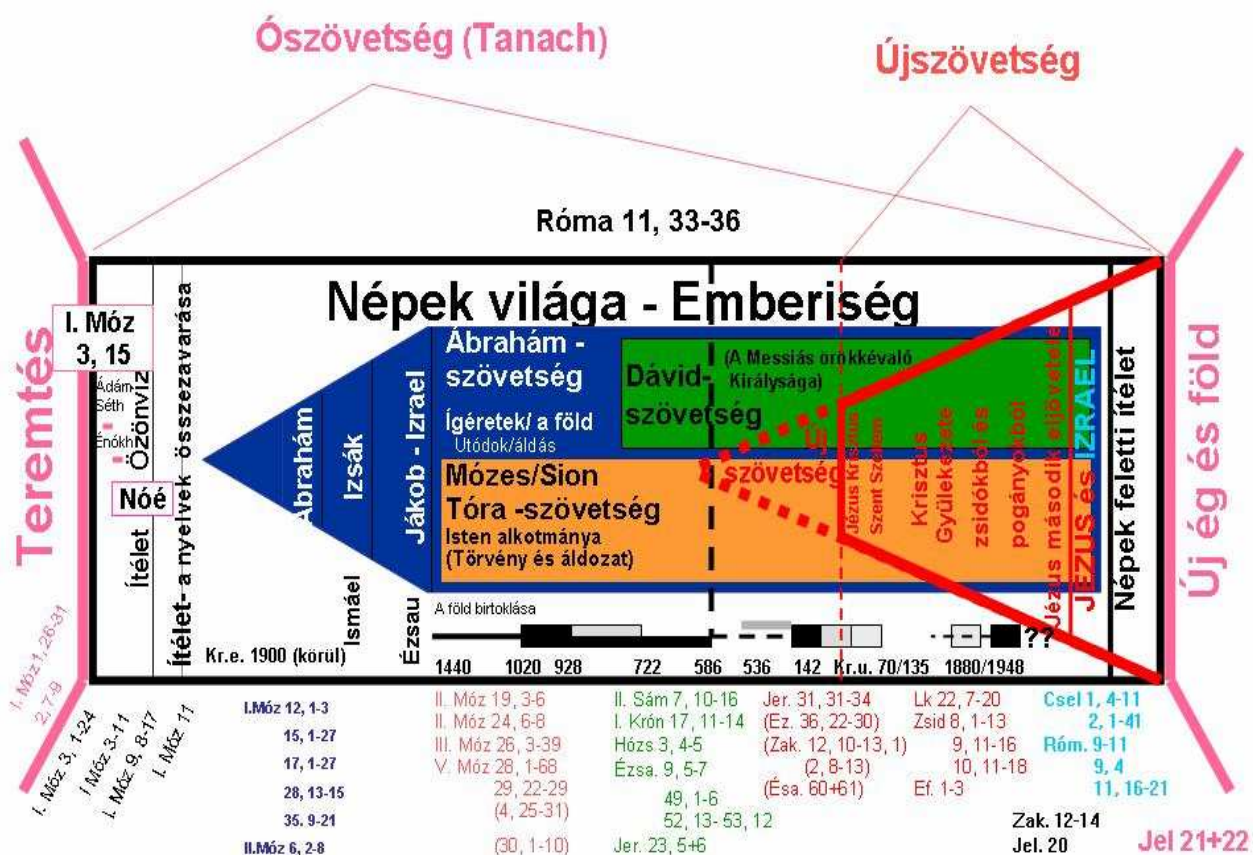
# „Isten szövetségkötései Izraellel”



## 5.6 Megbeszélésre és egyéni elmélkedésre:

1. Gondoljuk át Izrael visszafordulásának kivételes jelentőségét (vö. Csel. 3, 18-21; Hózs. 3, 4-5)

# „Isten szövetségkötései Izraellel”



## Záró gondolatok a jelen számára

**A. Krisztus visszajövetelének kitolódása a kegyelem jele (II. Pét. 3, 9);** ezáltal hirdettethetik az evangélium (Mát. 28, 16-20; Csel. 1, 6-8). Abban áll az „örömhír” a nemzetek számára, hogy Isten a kapcsolatot teremtményeivel ismét helyreállította Krisztus vére által. (Mát. 26,28; Mk. 14,24; Lk. 22,20; I. Kor. 11, 25, Zsid. 9,16-17). Ahogy azt a paradicsomban megígérte. (I Móz. 3,15)

**B. A nemzetek számára kegyelem, hogy Isten még nem teljesítette be az Izraelnek tett minden ígését,** hisz ezen keresztül jött el számukra a Krisztusban való hit ideje és ezáltal nyerték el Isten kegyelmét. Lk. 21,24; Róm. 11,25; Ján. 10,16

**C. A Gyülekezetnek az a feladata, hogy Izrael házát „iriggyé” tegye (felingerelje) arra, hogy Isten e kegyelmét megkapja, amely a Messiásban lett valósággá. (Róm. 11,11-16)**